

Haki ya Asili na Upatanisho

Katika maisha ya Sauli na Agagi

A silhouette of a person, likely a woman, holding a scale of justice. The person is standing on a base and holding the scale with both hands. The background is a bright, glowing flame, creating a dramatic and symbolic atmosphere. The scale is a traditional balance scale with two pans hanging from a central point.

Adrian Ebens

Haki ya Asili na Upatanisho

Katika maisha ya Sauli na Agagi

Adrian Ebens

Huenda umeona jambo fulani kuhusiana na haki ya Kristo, lakini kuna ukweli ambao bado haujaonekana waziwazi, na hilo linapaswa kukadiriwa na wewe kuwa la thamani kama vito adimu. Utaiona sheria ya Mungu na kuifasiri kwa watu kwa nuru tofauti kabisa na ile uliyofanya hapo awali, kwa maana sheria ya Mungu itaonekana kwako kuwa inamfunua Mungu wa rehema na haki. Upatanisho, uliofanywa na dhabihu ya ajabu ya Yesu Kristo, utaonekana kwako katika mwanga tofauti kabisa. Utaona dhambi katika tabia yake mbaya. {ST Novemba 13, 1893, kifungu. 2}

Kimechapishwa na

maranathamedia-kenya.com

Disemba 2018

YALIYOMO

1. Kuchinjwa kwa watoto wachanga.....	4
2. Kufafanua Haki	6
3. Kuanzishwa kwa Haki Bandia	8
4. Kuanguka kwa Shetani na Malaika Wak.....	13
5. Anguko la Mwanadamu	15
6. Suala Muhim.....	16
7. Madhabahu ya Shaba.....	22
8. Nyoka wa Shaba	25
9. Mungu Mwenye Wivu	28
10. Mukadha wa Amri ya Kuwaua Waamaleki	32
11. Unabii wa Bwana na Amri Kuhusu Waamaleki	38
12. Mgongano na Samwel	44
13. Kifo cha Agag	45
14. Majeraha ya Samweli Yafichuka.....	48
15. Hitimisho	51

1. Kuchinjwa kwa watoto wachanga

Kwa mtu yeyote ambaye amepata furaha ya kuwa mzazi kupita katika uchungu wa uzazi, utathamini utakatifu wa kifungo cha mtoto na mzazi. Tukio la mtoto kunyonyeshwa kwenye matiti ya mama yake ni moja ya maajabu ya uumbaji wetu. Ni nini kinachoweza kuwa kisicho na hatia au cha thamani zaidi kwa hisia zetu za ubinadamu kuliko tukio hili? Sikiliza jinsi baadhi ya akina mama wanavyoielezea.

Wakati nilioutumia kuwauguza watoto wangu wawili ulikuwa wakati wa pekee sana maishani mwangu. Nina kumbukumbu nzuri za kutumia saa nyingi za kupendeza nikiambatiana na kushikamana nao. Kutazama nyuso zao ndogo na kuhisi miili yao yenye joto dhidi yangu kulinfanya nijisikie fahari na furaha kujua kwamba nilikuwa nikiwapa mwanzo bora zaidi maishani ambao ningeweza. Nisingetoa wakati huo kwa chochote na wakati mwingine bado ninatamani wakati huo.

Kunyonyesha ni tendo la karibu zaidi kati ya mama na mtoto. Nilimnyonyesha mtoto wangu wa kwanza, ambaye sasa ana miezi 22, na sasa ninamnyonyesha mtoto wangu wa pili. Sio tu kwamba ni bora kwa mtoto, lakini nadhani ni bora kwangu pia. Inanisaidia sana kumpenda mtoto wangu zaidi. Usiku wote wa usiku, saa za usiku mkuu, na kukosa usingizi kunastahili unapoona uso huo mdogo ukikutazama.

<http://sharethejoysofbreastfeeding.blogspot.com/>

Ni kwa mawazo haya akilini ndipo tunapothubutu kuzingatia aya zifuatazo za Maandiko.

Samweli akamwambia Sauli, Bwana alinituma nikutie mafuta, uwe mfalme juu ya watu wake, juu ya Israeli; (2) BWANA wa majeshi asema hivi, Nimekumbuka yale ambayo Amaleki waliwatenda Israeli, jinsi walivyomvizia njiani, hapo walipokwea kutoka Misri. (3) Sasa enenda ukawapige Waamaleki, na kuangamiza kabisa

vitu vyote walivyo navyo, wala usiwaachilie; **lakini uwaue mwanamume na mwanamke, watoto wachanga na wanyonyao, ng'ombe na kondoo, ngamia na punda.** 1 Samweli 15:1-3

Inaonekana kwamba Mungu ameamuru sio tu kuuawa kwa wanaume bali wanawake na watoto wachanga. Neno kwa mtoto mchanga pia hubeba maana ya kunyonya, mtoto anayenyonya kwenye titi.

Ni vifungu kama hivi vinavyosababisha mamilioni ya watu kumwacha Mungu wa Biblia. Profesa Richard Dawkins anafupisha hali ya wengi.

"Mungu wa Agano la Kale bila shaka ndiye mhusika asiyependeza zaidi katika hadithi zote za uwongo: mwenye wivu na mwenye kujivunia; mtu asiye na haki, mtawala asiyesamehe; kisasi, mtakasaji wa kikabila, mwenye kiu ya kumwaga damu; mbaguzi mbaya wa wanawake, chuki ya watu wa jinsia moja, mauaji ya watoto wachanga, mauaji ya halaiki, auaye watoto, aangamizaye umati, aletaye majanga, mnyanyasaji mbaya" - Richard Dawkins, The God Delusion.

Wakristo wanapowageukia viongozi wao kujua jinsi ya kujibu wanapokea majibu ya namna hii.

Inachukizavyo kama inavyosikika kwetu leo, aina hii ya vita isiyu na huruma havikuwa "mauaji ya halaiki." Sio kwa maana ya kisasa ya neno hilo. Kulingana na wasomi wengi wa Biblia, ilikuwa kweli usemi wa hukumu ya Mungu juu ya Wakanaani.

Kusema hivi kwa njia nyingine, hakuwa Yoshua wala Musa bali Bwana Mwenyewe ndiye aliyeyaua mataifa ya waabudu sanamu ya nchi ya Ahadi kwa upanga. **Hii ni halali kabisa kutoka kwa mtazamo madhubuti wa kithiolojia. Baada ya yote, Mungu ndiye anayetoa uhai. Ipasavyo, Yeye pia ana mamlaka ya kuuondoa kabisa.** Hukumu yake ilitekelezwa tu na wakala wa watu Wake wateule, Israeli. Kunukuu msemaji mmoja, "Ustaarabu wa Wakanaani ulikuwa umepotoka kabisa hivi kwamba kuishi pamoja nao kungekuwa tisho kubwa kwa maisha na hali njema ya kiroho

ya taifa la Waebrania. Israeli hapa ni chombo cha Mungu cha hukumu dhidi ya wale wanaokataa kumheshimu."

Tovuti: focusonthefamily.com/family-q-and-a/faith/christian-struggles-with-biblical-accounts-of-genocide-and-holy-war

Mara nyingi nimesikia kilio, "Sisi ni nani tumhoji Mungu? Mungu anaweza kufanya chochote anachotaka." Inanifanya niujiulize ikiwa wale wanaosema mambo haya wamewahi kufikiria askari akimrarua mtoto anayenyonya kutoka kwa mama yake anayepiga mayowe na kukipiga kichwa chake ukutani. Je, hawajawahi kujiuliza ikiwa kweli matendo haya yanawakilisha Mungu wa Biblia?

Nimetazama machoni mwa watu nikiwauliza ikiwa wanaamini kwamba Mungu anaamuru kukatwakatwa kwa watoto wachanga hadi kufa kama kuwakilisha tabia yake katika hukumu. Nimeshtushwa na roboti kama jibu la *ndio* bila kuhisi au kutetemeka ambayo inaweza tu kufanana na mawazo ya wale wanaoishi chini ya udikteta kama Korea Kaskazini. Kuhoji kwa uwazi kile wanachoelewa ni haki ya Mungu na ni kukaribisha jambo lile lile litokee kwao wenyewe. Kwa hivyo, lazima uonyeshe upendo kwa mkuu huyu na usiulize chochote kwa kuogopa kifo sawa.

Biblia inasema kwamba upendo mkamilifu huitupa nje hofu, lakini kumwabudu Mungu anayeidhirisha tabia yake kama anayeamuru kupigwa kikatili na kuuawa kwa watoto wanaonyonyesha hakuwezi kamwe kutoa ahadi hii ya kuishi bila woga.

Kwa hivyo swali linabaki. Je, tunatoaje hesabu kwa hadithi hii na nyinginezo zinazohusisha vifo vya wanawake na hasa watoto wadogo?

2. Kufafanua Haki

Biblia inatuambia kwamba Mungu ni mwenye haki.

Haki na hukumu ndio makao ya kiti chako cha enzi, fadhili na kweli zitakutangulia. Zaburi 89:14

Swali la asili linalofuata ni, “Ni nini ufafanuzi wa Biblia wa haki?” Kabla ya kujibu hili tunahitaji kuzingatia yafuatayo.

Maana mawazo yangu si mawazo yenu, wala njia zenu si njia zangu, asema BWANA. (9) Kwa maana kama vile mbingu zilivyo juu sana kuliko nchi, kadhalika njia zangu zi juu sana kuliko njia zenu, na mawazo yangu kuliko mawazo yenu. Isaya 55:8-9

Hii ina maana kwamba kwa asili mawazo yetu kuhusu haki ni tofauti na mawazo ya Mungu kuhusu haki. Kinachofanya mambo kuwa magumu zaidi ni kwamba kwa kawaida tunafikiri kwamba Mungu anafikiri kama sisi.

Unaketi na kumnena ndugu yako; unamsingizia mwana wa mama yako mwenyewe. (21) Mambo haya umeyafanya, nami nikanyamaza; **ulidhani ya kuwa mimi nitakuwa kama wewe mwenyewe;** lakini nitakukemea, na kuyaweka mbele ya macho yako. Zaburi 50:20-21

Kwa hivyo hii ilitokeaje? Mawazo yetu yamekuwa tofauti jinsi gani na mawazo ya Baba yetu wa mbinguni? Hatua ya kuondoka ilitokea Edeni.

Lakini matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya usile, kwa maana siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa hakika. Mwanzo 2:17

Mungu aliweka hapo mwanzo adhabu ya kutomtii. Ilikuwa na uwezo wa kuwachagua wanadamu, ilifahamishwa juu ya mti uliokuwa katikati ya bustani unaoitwa “mti wa ujuzi wa mema na mabaya.”

Bila kuingia katika maana zote za Kiebrania za sentensi - "hakika utakufa," hebu tuangalie tafsiri halisi ya *Young's Literal Translation*.

...na matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya usile, kwa maana siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa. Mwanzo 2:17

3. Kuanzishwa kwa Haki Bandia

Hakuna kilichoonyeshwa kuhusu namna ya kifo. Maneno hayo yalisema tu kwamba mchakato ungeanza ambao ungesababisha kifo ikiwa wangekula matunda ya mti huo. Shetani alijiingiza mwenyewe katika nafasi kati ya kutotii na matokeo ya mwisho ya kifo. Alianzisha wazo kuhusu jinsi haki inavyopaswa kufanya kazi kisha akaiweka kwa Mungu.

Katika ufunguzi wa pambano hilo kuu, Shetani alikuwa ametangaza kwamba sheria ya Mungu isingeweza kutiwa, kwamba haki haipatani na rehema, na kwamba, kama sheria ingevunjwa, **haingewezekana kwa mwenye dhambi kusamehewa. Kila dhambi lazima ikabiliane na adhabu yake, akahimiza Shetani;** na lau Mungu angeiondolea adhabu ya dhambi, basi asingekuwa Mungu wa ukweli na uadilifu. *Desire of Ages* uk. 761.4

Ilikuwa vigumu sana kufanya nguvu za upotoshaji za Shetani zionekane. Nguvu yake ya kudanganya iliongezeka kwa mazoea. Iwapo hangeweza kujitetea, lazima ashtaki, **ili aonekane mwenye haki, na kumfanya Mungu aonekane wa kiholela na mkali. Kwa siri alinong'oneza kutopendezwa kwake na malaika. Hapo mwanzoni hakukuwa na hisia zozote dhidi ya Mungu;** lakini mbegu ilikuwa imepandwa, na upendo na ujasiri wa malaika uliharibiwa. Ushirika mtamu kati yao na Mungu wao ulivunjika. Kila hatua ilitazamwa; kila tendo lilitazamwa katika nuru ambayo Shetani alikuwa amewafanya waone mambo. Kile ambacho Shetani alikuwa ameingiza katika akili za malaika - neno hapa na neno pale - lilifungua njia kwa orodha ndefu ya dhana. Kwa njia yake ya ustadi alichota maneno ya shaka kutoka kwao. Kisha, alipohojiwa, aliwashutumu wale aliwasomesha. Aliweka kutopendezwa kwake na wale aliwaongoza. **Akiwa mmoja katika wadhifa takatifu, alidhihirisha tamaa kuu ya haki, lakini**

ilikuwa ni haki bandia, ambayo ilikuwa kinyume kabisa na upendo na huruma na huruma ya Mungu. {Review and Herald, Septemba 7, 1897 aya. 3-4}

Hapo mwanzo Lusifa aliionea wivu nafasi ya Kristo. Njia pekee ambayo angeweza kuwa na wivu ilikuwa kusahau kwamba kila kitu alichokuwa nacho kilikuwa kimetoka kwa Kristo na Baba.

Heshima kuu alizopewa Lusifa hazikuthaminiwa kama zawadi maalum ya Mungu, na kwa hiyo, hakutaka kumshukuru Muumba wake. Alijitukuza katika mwangaza na kuinuliwa kwake na kutamani kuwa sawa na Mungu. *Patriach's and Prophets uk. 37*

Malaika walifukuzwa kutoka mbinguni kwa sababu hawakufanya kazi kwa kupatana na Mungu. Walianguka kutoka katika hali yao ya juu kwa sababu walitaka kuinuliwa. Walikuwa wamekuja kujiinua, **na walisahau kwamba uzuri wao wa utu na tabia ulitoka kwa Bwana Yesu. Siku hii na Mungu** uk. 128.2

Kutokuwa na shukrani kwa Lusifa kulimfanya ahoji kushuku hitaji la malaika kutawaliwa na sheria ya Mungu.

Alianza kutilia mashaka juu ya sheria zilizotawala viumbe vya mbinguni, akidokeza kwamba ingawa sheria zinaweza kuhitajika kwa wakazi wa ulimwengu, malaika, wakiwa wameinuliwa zaidi, hawakuhitaji kizuizi kama hicho, kwa kuwa hekima yao wenyewe ilikuwa mwongozo wa kutosha. *Patriach's and Prophets uk. 37*

Lusifa alichukua msimamo kwamba kama matokeo ya sheria ya Mungu, makosa yalikuwepo mbinguni na duniani. Hilo lilileta dhidi ya serikali ya Mungu shtaka la kuwa wa kiholela au kutojali. Lakini huu ni uwongo, ulioandaliwa na mwandishi wa uwongo wote. Serikali ya Mungu ni serikali ya hiari, na hakuna tendo la uasi au utii ambalo si tendo la hiari. *{Signs of the Times, Juni 5, 1901, aya. 4}*

Ilikuwa ni juu ya hatua hii kwamba Shetani alitengeneza uovu wake kupitia sheria. Ilikuwa katika hatua hii kwamba Shetani alianzisha kiti chake cha enzi.

Je! **Kiti cha udhalimu** kinaweza kushirikiana nawe, ambacho hutunga maovu kwa sheria? Zaburi 94:20

Uwongo wa Shetani unaoonyesha kwamba malaika walikuwa na uhai uliwafanya waone sheria ya Mungu kuwa ya kiholela na yenye vikwazo. Wakati huo huo Shetani alitamani kuwa kama Mungu na kuanzisha kiti chake cha enzi. Wazo lake la haki lilikuwa kwamba dhambi dhidi yake haiwezi kusamehewa. Mhalifu lazima aadhibiwe, na ikihitajika, auawe kwa nguvu. Katika ulimwengu wa Shetani kila mtu alikuwa na uhai wake mwenyewe na hivyo adhabu ilihitaji nguvu ili kuufanya uwe mnyonge au kuumaliza.

Nguvu ya kuhukumu ya Shetani ingemwongoza kuanzisha nadharia ya haki isiyopatana na rehema. Anadai kuwa anahudumu kama sauti na nguvu ya Mungu, anadai kwamba maamuzi yake ni ya haki, ni safi na bila kosa. Hivyo anachukua nafasi yake juu ya kiti cha hukumu [kiti cha enzi] na kutangaza kwamba mashauri yake hayana makosa. Hapa ndipo haki yake isiyo na huruma inapoingia, iliyo bandia ya haki, yenye chukizo kwa Mungu. *Christ Triumphant uk. 11.4*

Lusifa alikuwa ameunda upya jinsi malaika wanavyoutazama ulimwengu. Kama tulivyosoma hapo awali

Kwa siri alinong'oneza kutopendezwa kwake kwa malaika. Hapo mwanzoni hakukuwa na hisia zozote dhidi ya Mungu; lakini mbegu ilikuwa imepandwa, na upendo na ujasiri wa malaika uliharibiwa. Ushirika mtamu kati yao na Mungu wao ulivunjika. Kila hatua ilitazamwa; kila tendo lilitazamwa katika nuru ambayo Shetani alikuwa amewafanya waone mambo. {*Review and Herald, Septemba 7, 1897 aya. 3*}

Karibu nusu ya malaika walijitolea kwa mtazamo wa Lusifa wa ulimwengu.

Shetani bila haya alidhihirisha kutoridhika kwake kwamba Kristo anapaswa kutangulizwa mbele yake. Alisimama kwa kiburi na kuhimiza kwamba awe sawa na Mungu, na apelekwe kwenye mkutano na Baba na kuelewa makusudi yake. Mungu alimjulisha Shetani kwamba kwa Mwana wake pekee angefunua makusudi yake ya siri, na alihitaji familia yote ya Mbinguni, hata Shetani, impe utii kamili usiotiliwa shaka; bali kwamba yeye (Shetani) alikuwa amejithibitisha kuwa hastahili mahali Mbinguni. **Kisha Shetani akaonyesha kwa furaha wale waliomhurumia, waliojumuisha karibu nusu ya malaika wote, na kusema, Hawa wako pamoja nami!** Je! mtawafukuza hawa pia, na kufanya utupu kama huo Mbinguni? Kisha akatangaza kwamba alikuwa tayari kupinga mamlaka ya Kristo, na kutetea nafasi yake Mbinguni kwa nguvu ya nguvu, nguvu dhidi ya nguvu. *Roho ya Unabii Vol 1. uk. 22.2*

Lakini hata malaika wengine waliathiriwa. Haikuwa mpaka kifo cha Kristo ndipo kanuni za Shetani zilipotupwa duniani. Malaika hao washikamanifu walibaki pamoja na Baba na Mwana Wake, lakini Shetani alikuwa amepanda mbegu katika akili zao ambazo hawakuweza kujibu kwa urahisi. Sio mpaka msalaba walipoweza kutambua kikamilifu udanganyifu wa Shetani.

Shetani aliona kujificha kwake kumeng'olewa. Usimamizi wake uliwekwa wazi mbele ya malaika wasioanguka na mbele ya ulimwengu wa mbinguni. Alikuwa amejidhihirisha kama muuaji. **Kwa kumwaga damu ya Mwana wa Mungu, alikuwa amejiondoa kutoka kwa huruma za viumbe vya mbinguni.** Kuanzia hapo kazi yake ilizuiliwa. Mtazamo wowote ambao angeweza kuwa nao, **hangeweza tena kuwangoja malaika walipokuwa wakitoka katika nyua za mbinguni,** na mbele yao kuwashtaki ndugu zake Kristo kwa kuvikwa mavazi ya weusi na unajisi wa dhambi. Kiungo cha mwisho cha huruma kati ya Shetani na ulimwengu wa mbinguni kilivunjwa. *Desire of Ages uk. 761.2*

Kina cha mbegu zilizopandwa na Shetani katika akili za malaika kinaweza kuakisiwa katika mwikio wa kimalaika kwa ukengeufu na kutokuwa na shukrani kwa mwanadamu kwa muumba wao.

Kabla ya ujio wa kwanza wa Kristo, ulimwengu ulionekana kweli kuwa umekuwa kaburi la utauwa wote. Ilikuwa ni kiti cha Shetani; mwanadamu alikuwa katika uwezo wa yule muasi-imani mkuu, akipokea bila msaada wowote uwongo wake kuhusu Mungu na Kristo, kama ukweli. **Malaika wa mbinguni waliutazama ulimwengu uliochafuliwa na dhambi chini ya wakazi wake, na wakafikiri jinsi ingekuwa rahisi zaidi kuuangamiza kuliko kuurekebisha. Lakini Mwana wa Mungu Mwenyewe alikuja kufanya matengenezo. Bible Echo Machi 8, 1897,**

"Kabla ya ujio wa Kristo mara ya kwanza, dhambi ya kukataa kupatana na sheria ya Mungu ilikuwa imeenea sana. Yaonekana nguvu za Shetani zilikuwa zikiongezeka; vita vyake dhidi ya mbinguni vilikuwa vinazidi kudhamiriwa. Mgogoro ulikuwa umefikiwa. Kwa shauku kubwa harakati za Mungu zilitazamwa kwa malaika wa mbinguni. Je, angetoka mahali pake ili kuwaadhibu wakaaji wa dunia kwa ajili ya uovu wao? Angetuma **moto au mafuriko kuwaangamiza? Mbingu zote zilingoja amri ya Amiri wao kumwaga bakuli za ghadhabu juu ya ulimwengu wa uasi. Neno moja kutoka Kwake, ishara moja, na ulimwengu ungeangamizwa. Walimwengu wasioanguka wangesema, "Amina. Wewe ni mwenye haki, ee Mungu, kwa kuwa umeangamiza uasi. Lakini "Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele."** Mungu angemtuma Mwanawe kuhukumu, lakini alimtuma ili kuokoa. Kristo alikuja kama Mkombozi. **Hakuna maneno yanayoweza kuelezea athari ya harakati hii kwa malaika wa mbinguni:** Kwa mshangao na mshangao waliweza tu kutamka, "Hili ndilo pendo!" {*Reflecting Christ uk. 58.4,5*}

Hili halipendekezi kwamba malaika walitamani kuwaua moja kwa moja wakazi wa dunia hii, bali kwamba mwanadamu anapaswa kuteseka mara moja matokeo ya uchaguzi wake mwenyewe. Ikiwa Mungu angeamuru kuachiliwa kwa pepo nne kabla ya wanadamu wote kufanya uchaguzi wao na masuala ya Pambano Kuu yangefichuliwa kikamilifu kungekuwa kitendo cha nguvu kiholela, na kanuni ya nguvu si sehemu ya ufalme wa Mungu.

Ili vivuli vya giza vipate nuru, ili ulimwengu urudishwe kwa Mungu, nguvu za udanganyifu za Shetani zilipaswa kuvunjwa. Hii

haikuweza kufanywa kwa nguvu. **Utekelezaji wa nguvu ni kinyume na kanuni za serikali ya Mungu; Anatamani tu huduma ya upendo; na upendo hauwezi kwamriwa;** haiwezi kushinda kwa nguvu au mamlaka. Upendo huamshwa tu kwa upendo. *Desire of Ages* uk. 22

4. Kuanguka kwa Shetani na Malaika Wak

Wakati wa vita mbinguni, Mungu alitoa msamaha kwa Lusifa na malaika zake kwa sharti la kutubu na kunyenyekea.

Mungu katika rehema zake kuu alimvumilia Lusifa kwa muda mrefu. Hakushushwa hadhi mara moja kutoka kwenye cheo chake kilichotukuka alipojiingiza kwa mara ya kwanza roho ya kutoridhika, hata alipoanza kutoa madai yake ya uwongo mbele ya malaika washikamanifu. Alihifadhiwa kwa muda mrefu mbinguni. **Tena na tena alipewa msamaha kwa sharti la kutubu na kunyenyekea.** — *Great Controversy*, p. 495, 496

Wafuasi wengi wa Lusifa walikuwa na mwelekeo wa kukubali toleo hilo la neema, kwa hiyo Shetani aliinua vizingi na kuchukua hatua kubwa sana gizani kwa kuwaambia malaika jambo ambalo alijua ni la uwongo kabisa.

Wengi wa washiriki wa Shetani walielekea kutii shauri la malaika washikamanifu, na kutubu kutoridhika kwao, na kupokelewa tena kwa uhakika wa Baba na Mwana wake mpendwa. **Kisha yule mwasi mkuu akatangaza kwamba alikuwa anaifahamu sheria ya Mungu,** na ikiwa angenyenyekea chini ya utii wa utumwa, heshima yake ingeondolewa kwake. Hangekabidhiwa tena utume wake uliotukuka. **Aliwaambia kwamba yeye mwenyewe na wao pia walikuwa wamekwenda mbali sana kurudi nyuma, na angevumilia matokeo; kwa kuwa kusujudu katika ibada ya utumishi kwa Mwana wa Mungu hangeweza kamwe; kwamba Mungu asingesamehe, na sasa lazima wadhihirishe uhuru wao**

**na faida kwa nguvu nafasi na mamlaka ambayo hawakupewa
kwa hiari. *Spirit of Prophecy* juzuu la 1. uk. 20, 21**

Cha kusikitisha ni kwamba thuluthi moja ya malaika walimwamini Shetani. Waliamini kuwa wamekwenda mbali sana kwa sababu waliamini kwamba Mungu hatawasamehe. Ni juu ya hatua hii ambapo kiti cha enzi cha Shetani kilisimamishwa, kiti cha enzi kilichojengwa juu ya kanuni za kifo. Malaika wengine waliokuwa wamemfuata Shetani walichagua kuamini kwamba Mungu angewasamehe na walikaribishwa kwa shauku tena katika mikono ya Kristo na Baba.

Shetani aliposema uwongo kwamba Mungu hatasamehe, alisema jambo ambalo lilikuwa la uwongo kuhusu tabia ya Mungu. Sheria ya Mungu ni nakala ya tabia yake.

Kristo alikuja katika ulimwengu wetu kuwakilisha tabia ya Mungu kama inavyowakilishwa katika sheria yake takatifu, kwa maana sheria yake ni nakala ya tabia yake. Kristo alikuwa sheria na injili.
. . . *Christ Triumphant* uk. 339.2

Sheria ya Mungu ni takatifu kama Mungu Mwenyewe. Ni ufunuo wa mapenzi yake, nakala ya tabia yake, maonyesho ya upendo wa kimungu na hekima. *Patriach and Prophets* uk. 52.3

Kwa hiyo, tunapoamini kitu kuhusu tabia ya Mungu ambacho ni cha uongo basi tunatenda dhambi. Dhambi ni uvunjaji wa sheria, na sheria ni nakala ya tabia ya Mungu. Kwa hiyo, dhambi ni uasi wa tabia ya Mungu. Shetani alitenda dhambi aliposema kwamba Mungu hatasamehe. Alifanya dhambi aliposema kwamba rehema na haki ya Mungu iko katika upinzani. Dhambi hii ndiyo inayosababisha mauti, hivyo kumfanya Shetani kuwa mwanzilishi wa mauti na yule aliye na nguvu za mauti.

Shetani ndiye mwanzilishi wa kifo. Imani na Matendo uk. 73.4

Basi, kwa kuwa wana wameshiriki damu na nyama, yeye naye vivyo hivyo alishiriki yayo hayo; ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, yaani, Ibilisi; Waebr 2:14

Ikiwa mtu haamini kwamba mwandishi wa uzima atawasamehe na wanategemea mwandishi kwa maisha, basi bila shaka watakufa. "Kufa utakufa." Imani inayokadiriwa kwa Mungu kwamba hasamehe humweka mtu huyo katika mchakato wa kuelekea kifo fulani.

5. Anguko la Mwanadamu

Mwanadamu alipokula tunda la mti alikubali uongo wa Shetani kuhusu tabia ya Mungu. Uongo uleule ambao Shetani alianzisha mbinguni na kusababisha kuanguka kwa theluthi moja ya malaika pia ulisababisha anguko la mwanadamu.

...mdanganyifu mkuu ambaye, **kwa uwongo aliitunga dhidi ya serikali ya Mungu, alisababisha anguko la mwanadamu** ambaye hivyo alipoteza madai yote ya kuitwa raia mwaminifu wa ufalme wa Mungu. Shetani alikataa kuwaacha mateka wake waende zao. **Aliwaona kama raia wake kwa sababu ya imani yao ya uwongo wake.** *{Lt20-1903.11,12}*

Shetani alidanganya malaika kwamba Mungu hatawasamehe. Shetani alimwambia Adamu kabla hajaanguka kwamba Mungu hatamsamehe Hawa bali atamharibu hivyo kumfanya Adamu aamini uwongo kwamba Mungu hasamehe. Shetani aliponasa wazazi wetu wa kwanza, alisema tena kwamba Mungu hangewaonyesha rehema.

Mungu aliwaambia wasiuguse mti wa ujuzi. Lakini hapa mjaribu akaingia, na badala ya kutii maneno ya Mungu walimsikiliza mjaribu na kutii maneno yake. Matokeo yalikuwa nini? Walitengwa na nyumba yao ya Edeni. Mungu alipouliza, walimwambia habari zake. Sauti ikawaambia wale na wakaitii. Kisha ilikuwa mahubiri ya kwanza ya injili kuhubiriwa kwa Adamu na Hawa katika Edeni. Mwanzo 3:15. ... Kristo aliutazama ulimwengu wetu kabla hajaujia, na Aliona kwamba nguvu za Shetani zilitumiwa juu ya familia ya wanadamu. Na kwa sababu ya

kosa la Adamu alidai familia nzima ya wanadamu. Aliashiria maafa na magonjwa yao na akayatafakari juu ya Mwenyezi Mungu. **Alisema Mungu hatawahurumia na wanaweza pia kuwa chini ya udhibiti wake.** {*Ms16-1893.2-3*}

Shetani aliwaambia Adamu na Hawa uwongo uleule aliwaambia malaika. Waliambiwa kwamba Mungu hatawahurumia, kumaanisha kwamba hatawasamehe. Waliambiwa wamekwenda mbali zaidi ili waweze kuwa chini ya udhibiti wake. Adamu alipoanguka akili yake ikawa moja na nia ya Shetani.

Mungu anatangaza: "Nitaweka uadui." Uadui huu haufurahishwi kiasili. Mwanadamu alipovunja sheria ya kimungu, asili yake ikawa mbaya, na alikuwa katika maelewano, na wala hakuwa na kutofautiana, na Shetani. Kwa kawaida hakuna uadui kati ya mwanadamu mwenye dhambi na mwanzilishi wa dhambi. Wote wawili wakawa waovu kwa njia ya uasi. Muasi-imani hapumziki kamwe, isipokuwa anapopata huruma na utegemezo kwa kuwashawishi wengine kufuata mfano wake. Kwa sababu hii malaika walioanguka na watu waovu wanaungana katika ushirika wa kukata tamaa. Pambano Kubwa uk. 506

6. Suala Muhim

Mwanadamu alipokuwa mwovu alikumbatia mawazo ya Shetani kuhusiana na haki na rehema. Haki ya Shetani ikawa haki ya mwanadamu. Ellen White anatufanyia muhtasari wa hili katika yafuatayo:

Vita dhidi ya sheria ya Mungu vilianza mbinguni. Shetani aliazimia kumleta Mungu kwenye mawazo yake, njia yake, ili kumlazimisha abadili sheria ya serikali yake. Hii ilikuwa sababu ya vita mbinguni. Shetani alifanyia kazi huruma za jeshi la malaika kwa tabia yake ya udanganyifu, lakini alifukuzwa kutoka mbinguni, **na sasa ameazimia kutekeleza katika dunia hii mipango [aliyoianzisha] mbinguni.** Ikiwa anaweza kumshawishi mwanadamu kutokuwa

mwaminifu kwa sheria ya Mungu, atahisi kwamba amelipiza kisasi kwa Mungu. **Anajitahidi kuingiza ndani ya akili za wanadamu udanganyifu wake mkuu, hivyo kupotosha hukumu na haki, kukanyaga sheria ya Mungu.** Kazi hii—mgogoro kati ya ukweli na uwongo—iko kwenye msingi wa majaribu na dhiki ambayo watoto wa Mungu watapata. Hili ndilo Jaribio la Imani yao." *Manuscript Release.*" Uk. 37.1

Maoni potofu ya haki na hukumu yanaikanyaga sheria ya Mungu. Ni kwa njia ya haki ya uwongo kwamba Shetani alimchukua mwanadamu mateka, akamweka mwanadamu gerezani na kudai bei ya ukombozi kutoka kwa Mungu.

Shetani alikataa kuwaacha mateka wake waende zao. Aliwaona kama raia wake kwa sababu ya imani yao ya uwongo wake. **Hivyo alikuwa mtekaji wao. Lakini hakuwa na haki ya kudai kwamba bei ilipwe kwa ajili yao;** kwa sababu hakuwa amezipata kwa ushindi halali, bali kwa unafiki wa uongo. Mungu, akiwa mkopeshaji, alikuwa na haki ya kufanya utoaji wowote kwa ajili ya ukombozi wa wanadamu. **Haki ilitaka bei fulani ilipwe. Mwana wa Mungu ndiye pekee ambaye angeweza kulipa bei hii.** Alijitolea kuja katika dunia hii na kupita juu ya ardhi ambayo Adamu alianguka. {Lt20-1903.12,13}

Shetani alidai bei. Hakuwa na haki ya kufanya hivyo lakini alifanya hivyo hata hivyo. Ellen White anasema kwamba haki ilidai kwamba bei fulani ilipwe. Hii si haki ya Mungu kwa maana Mungu hakuwa anadai bei ilipwe bali Shetani alidai. Haki ya Mungu ambayo ni kufanya jambo lililo sawa ilikuwa ni kuonyesha rehema kwa wanadamu katika kulipa madai ya Shetani. Mungu alikuwa na haki ya kutosheleza haki ya Shetani yenye kutisha kupitia rehema Yake isiyo na kifani.

Utume wa Kristo kwa ulimwengu ulionyesha kwamba wanadamu walikuwa wamesimama chini ya tishio la haki, kwenye ukingo wa uharibifu wa milele, katika kutokuwa na msaada na ujinga. {ST, Februari 5, 1894 aya. 5}

Mungu na Mwanawe hawakuhitaji kufanyiwa upatanisho kupitia kifo. Hawakudai bei ya kulipwa ili kutosheleza hisia zao za haki.

O! Ni Mwokozi aliyebarikiwa jinsi gani! Haki ilidai mateso ya mwanadamu; lakini Kristo alitoa mateso ya Mungu. Hakuhitaji upatanisho wa mateso kwa ajili Yake Mwenyewe; mateso yake yote yalikuwa kwa ajili yetu; sifa na utakatifu wake wote ulikuwa wazi kwa mwanadamu aliyeanguka, ukitolewa kama zawadi; atakuwa nayo? Uwiano wa deni lake la mateso lilikuwa kwa mujibu wa utakatifu Wake usio na kipimo na usafi wake usio na doa. *Lt12-1892.4*

Haki ya Shetani ilidai mateso ya mwanadamu lakini haki ya Mungu ilimtuma Kristo ulimwenguni ili kudhihirisha mateso ya Mungu na huruma isiyo na kikomo. Mateso ya Kristo yalikuwa kwa ajili yetu kwa sababu tulikubali uwongo wa Shetani unaodai kifo. Alilipa bei ambayo tulifikiri ilihitaji kulipwa na hii inafungua moyo wa kuamini kwamba Mungu anaweza kutusamehe.

Tunapotenda dhambi, Shetani hututesa na kuamini kwamba Mungu hapendezwi nasi na kutusukuma tukate tamaa kwa kukata tamaa.

Kwa kukazia juu ya nafsi wazo la kwamba Mungu amechukizwa nasi, Shetani anajaribu kututesa ili tusiamini. Lakini tunapaswa “kufurahi katika Bwana sikuzote” [1 Petro 1:6-9 iliyonukuliwa]. Bwana Yesu ndiye tumaini letu pekee. Yeye ndiye tumaini lenu, nami nimeagizwa katika jina Lake kukuomba uweke imani yako yote Kwake [Isaya 57:15, iliyonukuliwa.] 12 *Manuscript Release* p. 37.2

Mungu alipomjia Adamu katika bustani baada ya kufanya dhambi, Adamu alielewa maneno ya Mungu kupitia mfumo wa haki wa Shetani. Adamu hakuamini kwamba Mungu angemsamehe. Pia aliamini kwamba alikuwa na uhai wake mwenyewe kwa kula matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya. Je, Adamu angeelewaje nia ya Mungu kwake kwa ufahamu wake mpya wa haki?

Akasema, Nalisikia sauti yako bustanini, **nikaogopa** kwa kuwa mimi ni uchi; na nikajificha. Mwanzo 3:10

Kwa nini Adamu aliogopa?

Na kuwakomboa wale ambao maisha yao yote kwa hofu ya kifo walikuwa **chini ya utumwa**. Waebrania 2:15

Kwa hiyo, kama kwa mtu mmoja dhambi iliingia ulimwenguni, **na kwa dhambi hiyo mauti**; na hivyo mauti ikawafikia watu wote kwa sababu wote wamefanya dhambi: Warumi 5:12

Adamu aliogopa kwamba Mungu angemuua. Maneno ambayo Mungu alikuwa amesema “kwamba siku utakapokula utakufa” yanaeleweka na Adamu kumaanisha kwamba Mungu atamuua. Kama vile Adamu anavyoona haki kama vile Shetani anavyoona, anaona kwamba dhambi yake lazima iadhibiwe. Pia anaona kwamba Mungu hatatoa rehema. Anasababu kwamba Mungu alikuwa amesema kwamba adhabu ya dhambi yake ni kifo. Hivyo, Adamu anaogopa Mungu anapomkaribia na anajificha kwa kuogopa kifo.

Kwa kuzingatia mfuatano huu wa matukio tunaweza kuanza kufahamu umuhimu wa kile kinachofuata.

Akasema, Ni nani aliyekuambia ya kuwa u uchi? Umekula matunda ya mti ambao nilikuamuru usile? (12) Adamu akasema, Huyu mwanamke uliyenipa awe pamoja nami ndiye aliyenipa matunda ya mti huo, nikala. Mwanzo 3:11-12

Adamu anaogopa kufa. Anapoulizwa, anamhusisha mwanamke huyo kuwa wakala, naye anamhusisha Mwana wa Mungu kuwa sababu kuu kwa sababu alimuumba. Katika kumhusisha mke wake, kwa hakika anamuweka katika nafasi ya kukabili hukumu ya kifo jinsi anavyoelewa. Akilini mwake alikuwa tayari kumtoa mhanga ili kujiokoa. Huu ni udhihirisho wa theolojia yenye msingi wa kutuliza. Ni kuzaliwa kwa upatanisho wa mbadala wa adhabu.

Ni muhimu sana kwamba wakati Adamu alipoanguka palitokea sauti kutoka kwenye kiti cha enzi cha Mungu.

Wakati Adamu alipokubali majaribu ya adui, na kuanguka kutoka katika hali yake ya juu na takatifu, Shetani na malaika zake walifurahi. Lakini kutoka kwa kiti cha enzi cha Mungu sauti ilisikika ikisema maneno ya maana ya ajabu. "Dhabihu na sadaka hukutamani; umenifungua masikio yangu; sadaka ya kuteketezwa na sadaka ya dhambi hukuitaka. Ndipo nikasema, Tazama, nimekuja; katika gombo la chuo nimeandikiwa, Nakufurahia kufanya mapenzi yako, Ee Mungu wangu; naam, sheria yako imo moyoni mwangu." Mwanadamu alipoanguka, Kristo alitangaza kusudi lake la kuwa mbadala na mdhamini wa mwanadamu. *{Review and Herald, Septemba 3, 1901 aya. 3}*

Tunaona kwamba wakati Adamu alipoanguka Bwana aliweka wazi kwamba hakutaka dhabihu na sadaka kwa ajili ya dhambi. Ni kweli kwamba Kristo alijitoa Mwenyewe kama mbadala wa mwanadamu, akichukua ole ya mwanadamu juu yake mwenyewe, lakini hakuwa badala ya Mungu kana kwamba Mungu alidai kifo ili kuridhika.

Adamu alikuwa tayari kumtoa mke wake kama mbadala wake, kama dhabihu. Mungu hakutamani matoleo kama hayo, kamwe hakuhitaji dhabihu. Hata hivyo katika mtazamo wa Adamu, sasa unaotawaliwa na mtazamo wa Shetani wa haki, hapangeweza kuwa na upatanisho bila adhabu. Mtazamo wake wa takwa la Mungu ulikuwa kwamba lazima iwe kifo. Mwanadamu kisha anaelekeza mawazo yake ya haki kwa Mungu na sasa anaamini kwamba haki ya kimungu inadai kifo cha mkosaji.

Ni kupitia wazo hili kwamba Shetani anatawala ulimwengu huu. Kanuni hii ndiyo iliyosababisha haki ionekane kuwa inapingana na rehema ya Mungu.

Haki na Rehema walisimama kando, kwa upinzani wao kwa wao, wakitenganishwa na shimo kubwa. Bwana Mkombozi wetu aliuvisha umungu wake ubinadamu, na akatengeneza kwa niaba ya mwanadamu tabia ambayo haikuwa na doa wala doa. Aliweka msalaba Wake katikati ya mbingu na dunia, na akaufanya kuwa kitu cha mvuto ambacho kilifika pande zote mbili, akivuta Uadilifu na Rehema katika ghuba. Haki ilisogea kutoka kwenye kiti chake cha enzi kilichoinuliwa

Haki na Rehema walisimama kando, kwa upinzani wao kwa wao, wakitenganishwa na shimo kubwa. Bwana Mkombozi wetu aliuvisha umungu wake ubinadamu, na akatengeneza kwa niaba ya mwanadamu tabia ambayo haikuwa na doa wala doa. Aliuweka msalaba Wake katikati ya mbingu na dunia, na akaufanya kuwa kitu cha mvuto ambacho kilifika pande zote mbili, **akivuta Uadilifu na Rehema katika ghuba. Haki ilisogea kutoka kwenye kiti chake cha enzi kilichoinuliwa, na pamoja na majeshi yote ya mbinguni kuukaribia msalaba. Hapo ilimwona Mmoja aliye sawa na Mungu akibeba adhabu ya udhalimu na dhambi zote. Kwa kuridhika kamili, Haki iliinama kwa heshima msalabani, ikisema, Inatosha.** --*General Conference Bulletin, Robo ya Nne, 1899, juzuu la 10. 3, uk. 102.*

Inajaribu kufikiria kutokana na kusoma nukuu hii ya mwisho kwamba wakati haki ilipotoka kwenye kiti cha enzi kwamba huyu ndiye Baba. Inaonekana kuwa haiwezi kupingwa inaposema kwamba majeshi yote ya mbinguni yaliukaribia msalaba. Hapo awali tumethibitisha kwamba Shetani alianzisha kiti chake cha enzi kupitia mfumo wa haki wa uwongo ambao ulikuwa chukizo kwa Mungu. Shetani ndiye aliyesababisha haki iwe kinyume na rehema katika akili za malaika na wanadamu. Majeshi yote ya mbinguni yaliathiriwa nayo. Tunaona kwa uangalifu kwamba haikuwa hadi Kristo alipokufa msalabani ndipo Shetani hatimaye aling'olewa kutoka kwa huruma za malaika wa mbinguni. Kama Paulo anavyosema:

Na kwa yeye kuvipatanisha vitu vyote na nafsi yake akiisha **kufanya amani kwa damu ya msalaba wake;** kwa yeye, ikiwa ni vitu vilivyo duniani, **au vilivyo mbinguni.** Wakolosai 1:20

Lilikuwa jambo lisilowezekana kwa Shetani mwenye ubinafsi kwamba Mungu angejishusha ili kutimiza matakwa ya haki ambayo Shetani alikuwa ameanzisha. Kimsingi, nadharia ya uwongo ya haki bila rehema inakuwa bei ya fidia isiyo na kipimo ili kuwashawishi wanadamu na malaika kwamba upatanisho ulikuwa umeathiriwa. Baba yetu mpendwa hakutengwa nasi hata

kidogo. Hakuhitaji bei ya fidia. Tulikuwa tumetengwa Naye. Sisi ndio tunahitaji kusadikishwa. Kwa hivyo tunasoma:

Na katika torati karibu vitu vyote husafishwa kwa damu; na pasipo kumwaga damu hakuna ondoleo. Waebrania 9:22

Hivyo Mungu alianzisha mfumo wa dhabihu kama uhakikisho kwa mwanadamu, ukiwa umegubikwa na haki bandia ya Shetani, kwamba angeweza kusamehewa. Mfumo wa dhabihu haukuwa kitu ambacho Mungu alitamani; ilikuwa ni onyesho la mawazo ya mwanadamu ya kubadilisha adhabu. Hata hivyo kupitia mawazo haya potofu Mungu aliwezesha kuwafundisha Mababu juu ya rehema zake nyororo. Mfumo wa dhabihu ulikuwa kioo kilichoakisiwa ndani ya moyo wa mwanadamu. Ilimwonyesha hali yake ya dhambi na kwamba apate kujua kwamba baada ya kuruhusu akili yake kupotoshwa na wazo la Shetani la haki, ilihitaji kifo cha Mwana wa Mungu ili kumkomboa kutoka katika hisia yake ya hatia. Ukiweza kuufahamu ukweli huu basi ukweli utakuweka huru. Ataikomesha dhabihu na matoleo moyoni mwako kama njia ya kumtuliza Mungu wa hasira.

7. Madhabahu ya Shaba

Tunao ushahidi zaidi wa ukweli huu kwa kuwa dhabihu ya mwana-kondoo ilitolewa juu ya madhabahu ya shaba.

Kisha akafanya madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa ya mti wa mshita; urefu wake ulikuwa dhira tano, na upana wake dhira tano; ilikuwa ya mraba; na kwenda juu kwake dhira tatu. (2) Naye akazifanya pembe zake katika pembe zake nne; pembe zake zilikuwa za kitu kimoja, **naye akaifunika shaba**. Kutoka 38:1-2

Shaba ilikuwa chuma iliyoundwa na mmoja wa wazao wa Kaini.

Na Sila naye akamzaa Tubalkaini, mfua kila chombo cha kukatia, na shaba na chuma; na umbu lake Tubalkaini alikuwa Naama. Mwanzo 4:22

Nyakati fulani Biblia huonyesha shaba kuwa kitu kisichotamanika.

Mwanadamu, nyumba ya Israeli imekuwa takataka kwangu; **wote ni shaba**, na bati, na chuma, na risasi, katikati ya tanuru; **wao ni takataka za fedha**. Ezekieli 22:18

Shaba ni aloi iliyotengenezwa kwa shaba na zinki. Vipengele hivi viwili vinapingana katika mwili wa mwanadamu. Wana uhusiano wa kupinga. Hili laonekana kupatana kikamilifu na hali iliyotukia katika akili za malaika na wanadamu kuhusu uhusiano kati ya rehema ya Mungu na haki bandia ya Shetani iliyoshika ulimwengu. Walikuwa katika upinzani wao kwa wao. Hivyo kwa njia ya mfano wa shaba Maandiko yanatuonyesha kwamba Msalaba unafanyika juu ya kanuni pinzani. Lakini mara tu akili ya mwanadamu inapounganishwa tena na rehema ya Mungu kwa njia ya msalaba, njia inafunguliwa ili akili yake isafishwe kutoka kwa shaba na kushiriki katika mti wa uzima ambao una dhahabu na fedha pekee.

Hapa tuliona mti wa uzima na kiti cha enzi cha Mungu. Katika kile kiti cha enzi ukatoka mto wa maji safi, na upande huu wa mto ulikuwapo mti wa uzima. Upande mmoja wa mto **kulikuwa na shina la mti, na shina upande wa pili wa mto, zote mbili za dhahabu safi**, angavu. Mwanzoni nilifikiri niliona miti miwili. Nilitazama tena, nikaona kwamba walikuwa wameungana juu katika mti mmoja. Kwa hiyo ulikuwa ni mti wa uzima upande wa pili wa mto wa uzima. Matawi yake yaliinama mpaka mahali tuliposimama, **na matunda yalikuwa yenye utukufu**; ilionekana kama dhahabu iliyochanganywa na fedha. {*Christian Experience and Teaching* p. 60.1}

Ndani ya patakatifu pa mbinguni hakuna shaba. Chuma tu za dhahabu na fedha hutumiwa. Kwa hiyo, wanadamu wanapotayarishwa kwa ajili ya hukumu, hapo ndipo wanapotayarishwa kuhukumu tabia ya Mungu kwa usahihi kuhusu haki na rehema yake basi wanakuwa huru kuacha ua ambao una kanuni zinazopingana za shaba. Vitu vya ua vimetumikia kusudi lao na hazihitajiki tena.

Nikapewa mwanzii kama fimbo, na malaika akasimama, akisema, Inuka, ulipime hekalu la Mungu, na madhabahu, na hao waabuduo ndani yake. (2) **Lakini ua lililo nje ya hekalu uuache, wala usiupime; kwa maana mataifa wamepewa;** nao mji mtakatifu wataukanyaga miezi arobaini na miwili. Ufunuo 11:1-

Kwa hiyo, zawadi ya Msalaba ni mlipuko wa utukufu wa mwanga ambao una uwezo wa kuvunja wazo la Shetani la haki na kuondoa takataka za shaba kutoka kwa mioyo yetu. Rehema ya Mungu inadhihirishwa kupitia mawazo yetu potovu ya haki.

Kanuni hii hii inatumiwa na Kristo anapozungumza baadhi ya mifano yake. Angechukua mawazo yao na kufundisha ukweli wake kupitia kwao.

“Yule tajiri naye akafa, akazikwa; na kule kuzimu aliyainua macho yake, alipokuwa katika mateso, akamwona Ibrahimu kwa mbali, na Lazaro kifuani mwake. Akalia akasema, Baba Ibrahimu, nihurumie; umtume Lazaro achovye ncha ya kidole chake majini, auburudishe ulimi wangu; kwa maana ninateswa katika moto huu.” **Katika mfano huu Kristo alikuwa akikutana na watu kwa misingi yao wenyewe.** Fundisho la hali ya fahamu ya kuwepo kati ya kifo na ufufuo lilishikiliwa na wengi wa wale waliokuwa wakisikiliza maneno ya Kristo. **Mwokozi alijua mawazo yao, na Alitayarisha mfano Wake ili kukazia kweli muhimu kupitia maoni haya ya awali. Aliinua mbele ya wasikilizaji wake kioo ambamo wangeweza kujiona katika uhusiano wao wa kweli na Mungu. Alitumia rai iliyoenea kuwasilisha wazo alilotaka kufanya kuwa maarufu kwa wote** - kwamba hakuna mtu anayethaminiwa kwa mali yake; kwa maana vyote alivyo navyo ni vyake tu kama alivyokopeshwa na Bwana. *Christ’s Object Lessons* 263.1-2

8. Nyoka wa Shaba

Tunaongeza mwelekeo mwingine kwa somo hili kupitia hadithi ya nyoka wa shaba aliyeinuliwa juu ya mti.

Watu wakamnung'unikia Mungu na Musa, Mbona mmetupandisha kutoka Misri ili tufe jangwani? kwa maana hakuna mkate, wala hakuna maji; na roho zetu zinachukia mkate huu mwepesi. (6) BWANA akatuma nyoka za moto kati ya watu, wakawauma watu; na watu wengi wa Israeli walikufa. (7) Kwa hiyo watu wakamwendea Musa, na kusema, Tumefanya dhambi, kwa kuwa tumemnung'unikia Bwana na wewe; tuombe kwa BWANA atuondolee nyoka hao. Na Musa akawaombea watu. (8) **BWANA akamwambia Musa, Jifanyie nyoka wa shaba, na kuiweka juu ya mti;** (9) **Musa akafanya nyoka ya shaba, akaiweka juu ya mti, hata ikiwa nyoka amemwuma mtu, alipoitazama ile nyoka ya shaba, akaishi.** Hesabu 21:5-9

Je! haionekani kuwa ya ajabu kwamba Musa aagizwe kutengeneza sanamu ya kitu kile kile ambacho kinawauma watu na kuinua hii ili waitazame na kuponywa? Hatuna muda wa kuchunguza maelezo yote hapa kwa sababu kuna mengi. Ni kweli kwamba mwanadamu ameumwa na nyoka Shetani na kuingiza wazo lake lenye sumu kuhusu haki. Mungu anakidhi mahitaji haya na hivyo Kristo anatundikwa msalabani ili kukidhi matakwa ya haki ya nyoka. Nyoka na majeshi yote ya mbinguni wanainama kwa heshima mbele ya msalaba. Wale wa ubinadamu wanaochagua kutazama msalabani sasa wanaweza kupata rehema ya Mungu kwa sababu sasa wako huru kuiamini kwa sababu mawazo yao ya haki yametimizwa.

Jambo lingine tunaloliona hapa ni kwamba kulingana na sheria Waisraeli walipaswa kuleta sadaka ya dhambi kabla ya kuwa na uhakika kwamba Mungu angewasikia. Katika kisa hiki yule nyoka aliyeinuliwa juu ya mti aliukwepa mfumo wao wa dhabihu na kuwapa rehema kwa imani pekee katika utoaji waliopewa.

Waebrania katika mateso yao hawakuweza kujiokoa kutokana na athari za nyoka wa moto. Mungu pekee ndiye angeweza kuokoa Israeli yenye dhambi, iliyoasi, kwa uwezo wake usio na kikomo; lakini, kwa hekima yake, hakuona inafaa kusamehe makosa yao bila kupima toba na imani yao. Walitakiwa, kwa tendo lao wenyewe, waonyeshe toba yao, na imani katika mpango ambao Mungu alikuwa amefanya kwa ajili ya kupona kwao. Wao, kwa upande wao, lazima wachukue hatua. Lazima waangalie, ili waweze kuishi. **Kitendo cha kutazama kilionyesha imani yao kwa Mwana wa Mungu, ambaye nyoka alimwakilisha.** Kuinuliwa kwa nyoka wa shaba kulikuwa kufundisha Israeli somo. **Walikuwa wametoa matoleo yao kwa Mungu, na kuhisi kwamba kwa kufanya hivyo walikuwa wamefanya upatanisho wa kutosha kwa ajili ya dhambi zao. Hawakutegemea kwa imani wema wa Mkombozi atakayekuja, ambaye matoleo yao yalikuwa ni mfano tu. Nyoka, aliyetengenezwa kwa shaba ili kufanana na nyoka wa moto, alipaswa kuwekwa katikati ya kambi, kuinuliwa juu ya mti.** Hii ilikuwa ni kuwaonyesha Waisraeli kwamba matoleo yao, wao wenyewe, hayakuwa na wema wala uwezo wa kuokoa zaidi ya yule nyoka wa shaba, ambaye angehuisha akilini mwao dhabihu ya baadaye ya Mwana wa Mungu. Kwa hiyo, pia, matoleo yao yalipaswa kuletwa kwa nia iliyotiishwa na mioyo iliyotubu, wakiwa na imani katika toleo la kustahili la Mwana mpendwa wa Mungu. Hakuna aliyelazimika kumtazama yule nyoka wa shaba. Wote wangeweza kutazama na kuishi, au kutoamini mpango rahisi ambao Mungu alikuwa amefanya, kukataa kutazama, na kufa. {*Spirit of Prophecy Juzuu. 1, 316-317*}

Kama vile nyoka alivyoinuliwa juu ya mti, Kristo aliinuliwa juu ya msalaba,

Na kama vile Musa alivyomwinua yule nyoka jangwani, vivyo hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa: Yohana 3:14

Nyoka aliwakilisha Mwana wa Mungu katika maana ya kwamba Kristo alikuwa akitimiza matakwa ya haki ya Kishetani ambayo ilitia utumwani akili ya

mwanadamu. Nuru ya msalaba ilikuwa kuu sana hivi kwamba haikupenya tu akili iliyotiwa giza ya mwanadamu, bali uliwafungua malaika wa mbinguni kutoka kwa huruma yoyote na Shetani. Asifiwe Baba kwa zawadi ya Mwanawe msalabani! Kwa njia ya kifo cha msalaba Kristo alimshinda yeye aliyekuwa na u but nguvu za kifo kupitia haki yake bandia. Alidhihirisha uzima na kutokufa kupitia injili.

Kama shahidi wa mwisho wa ufahamu huu wa msalaba tunaongeza taarifa ifuatayo ambayo itakuwa muhimu kwetu kupenya baadhi ya hadithi za Agano la Kale na maana yake halisi.

"Hili ndilo pendo, si kwamba sisi tulimpenda Mungu, bali kwamba yeye alitupenda sisi, akamtuma Mwanawe kuwa kipatanisho kwa dhambi zetu." **Hapa kuna lugha inayoelezea mawazo yake kuelekea watu wapotovu na waabudu sanamu:** "Nitakutoaje, Efraimu? Nikuokoeje, Israeli? Nikufanyeje kama Adma? Nikufanyeje kama Seboimu? Moyo wangu? umegeuzwa ndani yangu, toba zangu zimewaka pamoja." Je, ni lazima Yeye awape watu ambao maandalizi hayo yamefanywa kwa ajili yao, hata Mwanawe wa pekee, sura yake ya wazi? **Mungu anaruhusu Mwanawe kutolewa kwa ajili ya makosa yetu. Yeye Mwenyewe anajichukulia kwa Mchukua Dhambi tabia ya hakimu, akijitenga na sifa za kupendeza za baba.** {*Testimony to Ministers uk. 245.2*}

Wazo hili haliwezekani kueleweka bila kuelewa matakwa ya haki ghushi. Je, ni kwa jinsi gani Mungu anachukua tabia ya hakimu kwa mbeba dhambi? Kwa mtazamo wetu wa kibinadamu wenye giza, ili Mungu atufikie tulipo, ni lazima atoshe ufahamu wetu wa haki. Haiwezekani kabisa kwamba Mungu ajiepushe na kuwa baba mpole. Neno kuu ni kudhani. Dhana hiyo inamfanya aonekane kama hakimu na vile vile kutengwa na sifa za kupendeza za baba. Mabadiliko haya yanayotokea katika giza linalozunguka msalaba, ambapo Mungu anaficha uso wake, ni kukidhi matakwa ya ibada yetu ya sanamu inayomhusu yeye mwenyewe. Ikionyeshwa kwa njia nyingine, ni kupitia ibada yetu ya sanamu ndipo Baba yetu anakuwa Mungu mwenye wivu.

9. Mungu Mwenye Wivu

Ndani ya amri ya pili kuna mfuatano ambao Mungu anasimamia haki kupitia mawazo yetu ya shaba.

Usivisujudie, wala usivitumikie; kwa [H3588 uhusiano wa kitekelezi. Kinachofuata kinasababishwa na yale ambayo yameandikwa hivi punde. Mara nyingi hutafsiriwa kama Kwa sababu 466x Wakati 245x Ikiwa 166x]

Mimi, BWANA, Mungu wako, ni [“mimi”] imetolewa, uhusiano wa sababu unaweza kuruhusu tafsiri kuwa, au kugeukia.] Mungu mwenye wivu [H7067], mwenye kuadhibu [kusimamia, kutunza, kukumbusha] maovu ya baba zao juu ya wana hata kizazi cha tatu na cha nne cha wanichukiao; Kutoka 20:5

Adamu alipojisalimisha kwa Shetani, alifanya ibada ya sanamu. Ibadhi hiyo ya sanamu ilimfanya amwone Mungu kuwa anataka kumuua kwa ajili ya kosa lake. Shetani alimwambia Adamu kwamba Mungu hatamwonea huruma. Adamu alipokubali wazo hili, Mungu alionekana mwenye wivu na hasira.

Ona mfano ambao Yesu alisimulia kuhusu wanaume wenye talanta.

Lakini wenyeji wake **walimchukia**, wakatuma wajumbe kumfuata, wakisema, Hatutaki huyu atutawale. Luka 19:14

Je, mtu mwenye pauni moja au talanta alisema nini juu ya bwana wake?

Akaja mwingine, akisema, Bwana, tazama, fungu lako hili hapa, ambalo naliweka akiba katika lesu; huvuna usichopanda. Luka 19:20-21

Biblia inatuambia kwamba wale wanaomchukia Mungu wanapenda kifo.

Bali anitendaye **huidhuru nafsi yake mwenyewe**; Mithali 8:36

Wasio na ufahamu, wavunja maagano, wasio na upendo wa asili, wasio na huruma, wasio na rehema: (32) **ambao wakijua**

[wanaona] hukumu ya Mungu, kwamba wayatendao mambo kama hayo wanastahili mauti, si wao tu kufanya yaleyale, bali wanafurahia wale wayatendao. wao. Warumi 1:31-32

Wale wanaomchukia Mungu na/au wasio na maarifa wanaona hukumu ya Mungu kuwa inawaona kuwa wanastahili kifo. Ili wale ambao wamezama katika ibada ya sanamu waamini kwamba wanaweza kusamehewa adhabu ilibidi itolewe kwa wakosaji kabla ya kuamini kwamba wangeweza kutarajia msamaha. Ili kukidhi matarajio haya ya mwanadamu, Mungu anatuambia jinsi Anavyotekeleza hukumu juu ya wale wanaomchukia. Anawapatiliza maovu yao hata kizazi cha tatu na cha nne.

Hivyo wakati wanadamu wanaleta matokeo ya uchaguzi wao wenyewe juu yao wenyewe, Mungu anajiruhusu kuonekana kuwa anawaadhibu. Anachukua kwa mwenye dhambi tabia ya hakimu anayejitenga na sifa za kupendeza za Baba.

Katika nguvu za uharibifu za asili katika mambo ya asili na ugomvi wa kisiasa wa wanadamu, Mungu anaonyeshwa kama Mungu mwenye wivu akileta maafa juu yao. Kwa nini anaruhusu hili? Ili watenda maovu wanapoangamia miongoni mwa watu, kuna hisia kwamba haki imetendeka. Aina fulani ya upatanisho imefanywa ili wanaume waweze kuondolewa hatia yao ya shirika kwa muda fulani. Kuna hekima ya kina katika Maandiko ambayo inasema:

Fimbo na maonyo hutia hekima, bali mtoto aliyeachiliwa humwaibisha mamaye. Mithali 29:15

Yeye asiyetumia fimbo yake humchukia mwanawe, lakini yeye ampendaye humrudi mapema. Mithali 13:24

Mama anaweza kuuliza, "Je, sitamwadhibu mtoto wangu kamwe?" Kuchapwa viboko kunaweza kuhitajika wakati vituo vingine vya mapumziko vinaposhindwa, hata hivyo hapaswi kutumia fimbo ikiwezekana kuepuka kufanya hivyo. Lakini ikiwa hatua nyepesi hazitoshi, adhabu ambayo itamfanya mtoto apate fahamu yake inapaswa kutolewa kwa upendo. **Mara kwa mara moja ya marekebisho hayo yatatosha kwa maisha yote, ili**

kumwonyesha mtoto kwamba hana mistari ya udhibiti. *Child Guidance* p. 250.1-2

Katika baadhi ya matukio hisia ya haki ya mtoto itaruhusu tu hatia yake kuondolewa kwa kutumia fimbo. Lakini hii haipaswi kamwe kusimamiwa kwa vurugu, hasira au kwa sauti ya juu.

Amri ya pili ni muhimu kuelewa. Mfumo uliomo unafunua tabia ya Mungu kuhusiana na rehema na haki yake. Kama tulivyotangulia kusema, sheria ya Mungu ni nakala ya tabia yake. Uelewa wowote wa haki ya Mungu ambao hauambatani na amri hii sio ufunuo wa kweli wa tabia Yake.

Kanuni ya wivu wa Mungu katika Maandiko daima inaunganishwa na wanaume wanaoanguka katika ibada ya sanamu.

Kwa maana hutamwabudu Mungu mwingine; kwa maana [H3588] **BWANA, ambaye jina lake ni Wivu, ni Mungu mwenye wivu:** Kutoka 34:14

Mche Bwana, Mungu wako, na kumtumikia, na kuapa kwa jina lake. (14) Msifuate miungu mingine, miungu ya mataifa yanayowazunguka; (15) **(Kwa kuwa BWANA, Mungu wako, katikati yako ni Mungu mwenye wivu) isije ikawaka hasira ya BWANA, Mungu wako, juu yako, na kukuangamiza utoke juu ya uso wa nchi.** Kumbukumbu la Torati 6:13-15

Wakamtia wivu [H7065] kwa miungu migeni, wakamkasirisha kwa machukizo. (17) Walitoa dhabihu kwa pepo, si kwa Mungu; kwa miungu ambayo hawakuijua, miungu mipya iliyotokea hivi karibuni, ambayo baba zenu hawakuiogopa. (18) Mwamba aliyekuzaa humkumbuki, na umemsahau Mungu aliyekuumba. (19) BWANA alipoona hayo, akawachukia, Kwa sababu ya kukasirishwa na wanawe na binti zake. (20) **Akasema, Nitawaficha uso wangu, Nitaona mwisho wao utakuwaje;** (21) **Wamenitia wivu kwa asiye kuwa Mungu; wamenighadhibisha** kwa ubatili wao; nami nitawatia wivu kwa

wale wasio watu; nitawakasirisha kwa taifa la wapumbavu.
Kumbukumbu la Torati 32:16-21

Hivyo tunaona kwamba wivu wa Mungu hutokea kwa sababu ya ibada ya sanamu ya mwanadamu. Ibada ya sanamu siku zote ina maana ya kupoteza imani ya rehema kwa Mungu wa kweli pekee ndiye anayerehemu. Shetani, mwanadamu wa asili, na haki yao hawana.

Unapofungua Biblia, ikiwa unavunja sheria [tabia] ya Mungu, **itaonekana kwamba vitisho vyote vya ghadhabu ni kwa ajili yako.** Unaposimama katika mkutano kutoa ushuhuda wako, kutakuwa kumejaa kutoamini na giza. Ushuhuda wako utamwakilisha vibaya Baba yako wa Mbinguni. **Itamwakilisha kuwa hataki kusamehe unapotaka kurudi kwake,** na utamvunjia heshima Mkombozi wako mbele ya kutaniko. *{Review and Herald, Machi 19, 1889 aya. 7}*

Popote tunapoona wivu wa Mungu ukidhihirika na hukumu zake zikishuka, ni kwa kuitikia mawazo ya mwanadamu ya haki. Lakini siku zote inafuata kanuni ya Kutoka 20:5.

Sasa tunatamani kurudi kwenye hadithi ya Sauli na kuona jinsi haki ya Mungu inavyofuata mfano wa amri ya pili. Lakini kabla hatujafanya hivi tunapaswa kuchunguza baadhi ya kauli zinazoonyesha jinsi Mungu anavyowatembelea au kuwasimamia watenda maovu.

Uovu utamuua mwovu, nao wamchukiao mwenye haki watakuwa ukiwa. Zaburi 34:21

Ni uovu unaoua waovu, si Mungu. Mungu huwachukulia waovu tabia ya hakimu anayejitenga na sifa za kupendeza za Baba kwa kuficha uso Wake gizani wanapokabili matokeo ya matendo yao. Huu ni uchungu kwa Baba na Mwana kuruhusu hili litendeke, lakini lazima waheshimu chaguo la wale wanaowakataa. Hawawezi kuwalazimisha kutii.

Bwana hujulikana kwa hukumu anayoifanya; **Amemnasa mdalimu kwa kazi ya mikono yake.** Zaburi 9:16

Kwa hiyo nimemwaga ghadhabu yangu juu yao; Nimewateketeza kwa moto wa ghadhabu yangu, nimeleta njia yao wenyewe juu ya vichwa vyao, asema Bwana MUNGU. Ezeieli 22:31

Nami pia, jicho langu halitaachilia, wala sitaona huruma, **bali nitaleta njia yao juu ya vichwa vyao.** Ezeieli 9:10

Uovu wake utamrudia kichwa chake mwenyewe, **na ujeuri wake itashuka juu ya ngozi yake mwenyewe.** [taji] Zaburi 7:16

10. Muktaba wa Amri ya Kuwaua Waamaleki

Uovu wake utamrudia kichwa chake mwenyewe, na ujeuri wake utashuka juu ya ngozi yake mwenyewe. [taji] Zaburi 7:16

Kwanza, tunaona kwamba mchakato mzima wa Israeli kuomba mfalme ni matunda ya ibada ya sanamu.

Waisraeli walikubali desturi nyingi za majirani zao wapagani, na hivyo wakatoa sadaka kwa kiwango kikubwa, tabia yao ya pekee, takatifu. Ibada yao ilipungua na kuwa ya dhati. **Hatua kwa hatua walipoteza heshima yao kwa Mungu, na wakaacha kuthamini heshima kuu ya kuwa watu wake wateule.** Wakiwa wameshangazwa na fahari na maonyesho ya wafalme wa kipagani, walichoshwa na urahisi wao wenyewe, **na wakatamani kuwekwa huru kutoka kwa utawala wa Mtawala wao Mkuu. Walipoondoka kwa Bwana, makabila mbalimbali yalioneanu wivu na wivu wao kwa wao. Mizozo na mafarakano yaliongezeka, hadi ikafikiriwa bure kwamba kuwekwa kwa mfalme ndio njia pekee ambayo maelewano yangeweza kurejeshwa.** *{Signs of the Times, Julai 13, 1882 aya. 3}*

Kazi yote ya Sauli iko katika mazingira ya Israeli kumkataa Mungu na kutamani kuwa kama ulimwengu. Ni mchakato huu wa kuabudu sanamu unaoleta kifungu cha wivu cha Kutoka 20:5. Inahakikisha kwamba Bwana atasimamia

matukio ili kuleta njia zao wenyewe juu yao. Hili basi litatosheleza wazo lao la haki na kutoa fursa ya toba na rehema kupokelewa.

Pili, ombi la kutaka mfalme lilikuwa pigo kubwa kwa Samweli.

Waombaji walikuwa makini kusema kwamba hawakuweza kupata kosa lolote katika usimamizi wa Samweli; lakini walihimiza kwamba upesi angekuwa mzee sana asiweze kuwatumikia, na wanawe walikuwa wametoa uthibitisho kwamba hawangeweza kutegemewa. Licha ya maelezo haya na taaluma za heshima, **Samweli alijeruhiwa sana. Alilitazama ombi hilo kama lawama juu yake mwenyewe, na jitihada za moja kwa moja za kumweka kando. Lakini hakuonyesha hisia zake.** Hakusema lawama kwa sababu ya kutokuwa na shukrani kwa watu. Kama angefanya hivyo, kosa moja la uchungu lingeweza kuleta madhara makubwa. {Signs of the Times, Julai 13, 1882 aya. 7}

Samweli alikuwa amewatumikia watu kwa uaminifu maisha yake yote. Alikuwa ameleta mageuzi makubwa kwa taifa. Alijeruhiwa kwa kukosa shukrani kwao. Kwa hekima alijizuia asieleze hisia zake lakini sasa Samweli alipata uchungu.

Bwana akamwambia Samweli, Sikiliza sauti ya watu hawa katika yote watakayokuambia; kwa maana hawakukukataa wewe, bali wamenikataa mimi, ili nisiwe mfalme juu yao. wametenda tangu siku ile nilipowapandisha kutoka Misri hata leo, ambapo wameniacha mimi na kutumikia miungu mingine, ndivyo wanavyokutendea wewe pia.” **Nabii huyo alikaripiwa kwa kuhuzunishwa na mwenendo wa watu kujielekea yeye binafsi. Hawakuwa wameonyesha kutomheshimu yeye, bali kwa mamlaka ya Mungu,** ambaye alikuwa ameweka watawala wa watu wake. Wale wanaomdharau na kumkataa mtumishi mwaminifu wa Mungu wanaonyesha dharau, si kwa mtu huyo tu, bali kwa Bwana aliyemtuma. Ni maneno ya Mungu, karipio na mashauri yake, ambayo yamebatilishwa; ni mamlaka yake ambayo yamekataliwa. *Patriarchs and Prophets* uk. 605.1

Baada ya maafa ya Gilgali wakati Sauli alipochukua kazi ya kuhani na kutoa dhabihu kama njia ya kuongeza ari ya watu katika uso wa vita mambo yalishuka haraka sana kwa Sauli.

Sauli hakustahimili jaribu hilo. Mungu alikuwa ameahidi kuwa pamoja naye, ikiwa angekuwa mtiifu. Alipaswa kuamini ahadi hii, na kungoja kwa subira maagizo na mwongozo wa Mungu. Lakini akifikiri kwamba ni lazima jambo fulani lifanywe mara moja ili kuwatia moyo watu kwa ujasiri, aliwaamuru kuwaleta wahasiriwa wao kwa ajili ya dhabihu, kisha kwa kimbelembele akachukua mahali pa kuhani, na yeye mwenyewe akawatoa juu ya madhabahu. Tendo hili lilikuwa ni ukiukwaji wa wazi wa amri ya Mungu kwamba ni wale tu waliopaswa kutoa dhabihu ambao walikuwa wamewekwa wakfu kitakatifu kwa kazi hiyo. **Zaidi ya hayo, hali ya hadharani ya kitendo hicho, na vilevile cheo cha juu cha mkosaji, kiliongeza sana ushawishi mbaya wa mfano wake, na kutoa adhabu ya papo hapo ambayo ni muhimu sana.** *{Signs of the Times, Agosti 3, 1882 para. 10}*

Samweli anamkemea mfalme mwenye utashi.

Kwa kujibu swali lake lililo wazi, "Umefanya nini?" Sauli alijaribu kutetea mwendo wake mwenyewe, kwa kuonyesha hofu ya watu na hatari ya kushambuliwa mara moja na Wafilisti. Lakini nabii yule akajibu kwa ukali na jibu kuu, -- "Umetenda upumbavu. ufalme wako hautadumu; Bwana amejitafutia mtu aupendezaye moyo wake, naye Bwana amemwagiza awe akida juu ya watu wake, kwa sababu wewe hukuyashika hayo Bwana aliyokuamuru." *{Signs of the Times, Agosti 3, 1882 aya. 11-12}*

Sauli bado anakataa kutubu na anaendelea kujihesabia haki.

Roho Mtakatifu alikuwa amepewa Sauli kuangaza ufahamu wake na kulainisha moyo wake. Alikuwa amepokea mafundisho na karpio la uaminifu kutoka kwa nabii wa Mungu. Na bado jinsi upotovu wake ulivyokuwa mkubwa! **Historia ya mfalme wa**

kwanza wa Israeli inatoa kielelezo chenye kuhuzunisha cha uwezo wa mazoea mabaya ya mapema. Katika ujana wake Sauli hakumpenda na kumcha Mungu; na roho hiyo ya haraka-haraka, ambayo haikuzoezwa mapema kujitiisha, ilikuwa tayari sikuzote kuasi mamlaka ya kimungu. *Patriarchs and Prophets* uk. 622

Sauli hakumpenda na kumcha Mungu. Hakuwa kamwe kujifunza kumwamini na kumtii. Hivyo hakuwa na ufahamu sahihi wa tabia Yake. Bwana alitafuta kumuangazia Sauli na kumvuta katika kweli lakini cha kusikitisha aliendelea kuwa na utashi na kudhamiria hadi mwisho.

Muda mfupi baada ya hayo, Mungu ambariki Yonathani kufungua njia kwa ajili ya ushindi mkuu kutoka kwa Israeli.

Ikawa siku moja, Yonathani, mwana wa Sauli, akamwambia yule kijana aliyembebea silaha zake, Njoo, tuvuke mpaka ngome ya Wafilisti, iliyoko ng'ambo. Lakini hakumwambia baba yake. 1 Samweli 14:1

Yonathani akapanda kwa mikono na miguu yake, na mchukua silaha zake nyuma yake; na mchukua silaha zake akaua nyuma yake. (14) Na mauaji yale ya kwanza, ambayo Yonathani na mchukua silaha wake walipiga, yalikuwa yapata watu ishirini, ndani ya nusu ekari moja, ambayo jozi moja ya ng'ombe wangeweza kulima. (15) Kukawa tetemeko katika kambi, na katika mashamba, na kati ya watu wote; (16) Na walinzi wa Sauli katika Gibeia ya Benyamini wakatazama; na tazama, umati ukayeyuka, wakaendelea kugongana. 1 Samweli 14:13-16

Kupitia wakala gani Bwana alimbariki Yonathani?

Malaika wa mbinguni wakamlinda Yonathani na mtumishi wake, malaika wakapigana nao, na Wafilisti wakaanguka mbele yao. Nchi ikatetemeka kana kwamba umati mkubwa wa wapanda farasi na magari ya vita ulikuwa unakaribia. Yonathani alitambua ishara za msaada wa kimungu, na hata Wafilisti walijua kwamba

Mungu alikuwa akifanya kazi kwa ajili ya ukombozi wa Israeli.
Patriarchs and Prophets uk. 622

Malaika walimlinda Yonathani na mchukua silaha zake, lakini malaika hawakuua askari yeyote wa adui kwani tunasoma:

Malaika wanatumwa kutoka katika nyua za mbinguni, si kuangamiza, bali kulinda na kulinda roho zilizo hatarini, kuokoa waliopotea, kuwarudisha waliopotea kwenye zizi. {*Review and Herald* Mei 10, 1906.}

Malaika hawaji duniani kushutumu na kuharibu, kutawala na kuabudu, bali ni wajumbe wa rehema ili kushirikiana na Kapteni wa jeshi la Bwana, kushirikiana na mawakala wa kibinadamu ambao watatoka kutafuta na kuokoa. kondoo waliopotea. Malaika wanaagizwa kupiga kambi kuwazunguka wale wanaomcha na kumpenda Mungu. {*Signs of the Times, Novemba 20, 1893, fu. 3*}

Malaika walimlinda Yonathani na mchukua silaha zake kwa sababu roho zao zilikuwa hatarini. Sasa kwa kuwa Sauli anajua kwamba ufalme wake uko hatarini kwa sababu Samweli amesema kwamba utapewa mwingine, anaogopa sana kwamba ushindi unatokea katika Israeli bila yeye kujua lolote kuuhusu! Sauli sasa ana wivu sana kwa ajili ya heshima yake mwenyewe. Mungu atasimamia au kutembelea wivu wake kama adhabu juu ya Israeli. Hii yote ni sehemu ya udhihirisho wa wivu wa Mungu wakati wanadamu wanachagua njia ya kuabudu san beamu.

Nao watu wa Israeli wakafadhaika siku ile; maana Sauli alikuwa amewaapisha watu, akisema, Na alaniwe mtu ye yote atakayekula chakula hata jioni, ili nipate kujilipiza kisasi juu ya adui zangu. Kwa hiyo hakuna hata mmoja wa watu aliyeonja chakula chochote. (25) Na watu wote wa nchi wakafika msituni; na asali ilikuwa juu ya nchi. (26) Na watu walipofika msituni, tazama, asali inashuka; lakini hakuna mtu aliyetia mkono kinywani mwake, kwa maana watu waliogopa kiapo hicho. 1 Samweli 14:24-26

Yonathani hakuwa amesikia kiapo hicho na hivyo akachukua asali ili kujiburudisha. Baada ya hayo Sauli alipomuuliza Bwana kama waendeleo na vita dhidi ya Wafilisti hakupata jibu. Sasa alitafuta kuona dhambi iko wapi pale kambini. Ndani ya mfumo wa haki ambao Sauli anafanya kazi, Bwana anaruhusu kura kumwangukia Yonathani.

Sauli akasema, Pigeni kura kati yangu na mwanangu Yonathani. Naye Yonathani akachukuliwa. (43) Ndipo Sauli akamwambia Yonathani, Niambie ulilofanya. Yonathani akamwambia, akasema, Mimi nilionja asali kidogo tu kwa ncha ya fimbo iliyokuwa mkononi mwangu, na tazama, inanipasa kufa. (44) Sauli akajibu, Mungu na afanye hivyo, na kuzidi, maana hakika utakufa, Yonathani. 1 Samweli 14:42-44

Kama Adamu ambaye alimlaumu mkewe, Sauli alikuwa tayari kutoa mmoja wa nyama na damu yake ili kuleta upatanisho kwa ajili ya tatizo la dhambi kambini. Badala ya kukubali kuwajibika na kutubu angependelea kumtoa mwanawe mwenyewe kama dhabihu. Kuadhibiwa kwa uovu kwa Israeli kutamani mfalme kwa kweli kulianza kujidhihirisha. Kutokuwa na usalama kwa Sauli katika cheo chake kama mfalme kulimaanisha kwamba mtu yeyote ambaye angeuendeleza ufalme na kuwafanya watu washangilie angeonekana kuwa tishio.

Kama wanaume wa Israeli hawakuingilia kati ili kuokoa uhai wa Yonathani, mkombozi wao angaliangamia kwa amri ya mfalme. Lazima watu baadaye wamefuata mwongozo wa Sauli wakiwa na mashaka kama nini! Ni uchungu ulioje wazo kwamba alikuwa amewekwa juu ya kiti cha enzi kwa kitendo chao wenyewe! Bwana huvumilia upotovu wa wanadamu, na kwa wote huwapa nafasi ya kuona na kuacha dhambi zao; lakini ingawa anaweza kuonekana kuwafanikisha wale wanaopuza mapenzi yake na kudharau maonyo yake, Yeye, kwa wakati wake, hakika atadhihirisha upumbavu wao. *Patriarchs and Prophets* uk. 626.1

Sauli alihisi kwamba mwanawe alipendekezwa mbele yake, mbele ya watu na kwa Bwana. Ukombozi wa Yonathani ulikuwa ni karipio kali kwa pupa ya mfalme. Alihisi taswira kwamba laana zake

zingeanguka juu ya kichwa chake mwenyewe. Hakuendelea tena na vita na Wafilisti, bali alirudi nyumbani kwake, akiwa na huzuni na kutoridhika. {*Signs of the Times, Agosti 17, 1882 aya. 11*}

Mtu aliye tayari kumtoa mwanawe mwenyewe kwa ajili ya kiburi chake kilichojeruhiwa lazima aonekane kuwa mtu chini ya udhibiti wa Shetani. Hii inapatana kikamilifu na ahadi ya Mungu ya kutembelea maovu ya watu juu ya watu kwa kusimamia matukio ili uovu uwaue waovu.

Sasa kwa kuwa Sauli ajua kwamba ufalme utachukuliwa kutoka kwake, na mwana wake mwenyewe anaonekana kupendelewa kuliko yeye mwenyewe, na watu wakapinga mamlaka yake katika kutaka kumuua Yonathani, Sauli atafuta kurudisha sifa yake kwa kupigana na makabila ya jirani.

Basi Sauli akautwaa ufalme juu ya Israeli, akapigana na adui zake pande zote, juu ya Moabu, na juu ya wana wa Amoni, na juu ya Edomu, na juu ya wafalme wa Soba, na juu ya Wafilisti; aliwasumbua. (48) **Naye akakusanya jeshi, akawapiga Waamaleki, akawaokoa Israeli na mikono ya hao waliowateka nyara.** 1 Samweli 14:47-48

Dhambi ya Sauli ya ubinafsi na wivu kwa ajili ya taji lake sasa itatembelewa juu ya mataifa jirani kama adhabu kwa ajili ya ibada yao ya sanamu na uasi. Hili linapatana kabisa na Kutoka 20:5 la kuwapatiliza wana wa wanichukiao maovu ya baba zao.

11. Unabii wa Bwana na Amri Kuhusu Waamaleki

Sasa tunaona kwa kupendezwa kwamba Sauli alikuwa tayari ameanza kupigana na Waamaleki kabla ya amri kutolewa na Mungu katika 1 Samweli 15:1-3.

Tunaona kwa shauku kubwa jinsi tafsiri halisi ya Vijana inavyotoa amri ya Mungu kwa Sauli.

Bwana wa majeshi asema hivi, Nimeangalia yale ambayo Amaleki waliwatenda Israeli, yale waliyomwekea njiani, alipokwea kutoka Misri. (3) Sasa enenda **ukawapige Amaleki, na kuteketeza yote waliyo nayo, wala usiwe na huruma juu yake, nawe utaua tangu mwanamume hata mwanamke, tangu mtoto mchanga hata anyonyaye, ng'ombe hata kondoo, ngamia kwa punda.**' 1 Samweli 15:2-3 (YLT)

Maandishi yanatolewa kama vile Sauli tayari ameshachukua hatua hizi. Matukio ya 1 Samweli 14:48 yanaonyesha kwamba tayari Sauli alikuwa amekusudia kuwaangamiza Waamaleki. Tamaa hii tayari ilikuwepo ndani yake. Bwana sasa anamtumia ujumbe kupitia Samweli kwa namna sawa na vile Nuhu alivyotabiri wakati ujao wa wanawe.

Unabii wa Nuhu haukuwa shutuma za ghadhabu au tangazo la kibali kiholela. Haikurekebisha tabia na hatima ya wanawe. Lakini ilionyesha yale yangekuwa matokeo ya mwendo wa maisha ambao walikuwa wamechagua tofauti na tabia ambayo walikuwa wameikuza. Ilikuwa onyesho la kusudi la Mungu kwao na vizazi vyao kwa mtazamo wa tabia na mwenendo wao wenyewe. *Patriarchs and Prophets* uk. 118.

Kanaani aliambiwa atakuwa mtumishi wa watumishi. Katika mawazo ya ufalme wa Shetani hii ilikuwa ni laana inayokauka lakini kama angetubu na kujinyenyekeza angeweza kuwa kama Kristo kama mtumishi wa wote.

Akaketi chini, akawaita wale Thenashara, akawaambia, Mtu ye yote akitaka kuwa wa kwanza, atakuwa wa mwisho kuliko wote, na mtumishi wa wote. Marko 9:35

Bwana alikuwa akimwonyesha Sauli kilichokuwa ndani yake. Alijua jinsi Sauli angeelewa maneno haya ingawa hayakuwa tangazo la upendeleo, na haikurekebisha hatima ya wakati ujao. Hakika ilikuwa onyesho la kusudi la Mungu kwa Sauli kwa mtazamo wa tabia na mwenendo wake mwenyewe.

Ikiwa Sauli angetubu dhambi yake, laana hiyo ya kuchinja wanawake na watoto ingaligeuzwa kuwa baraka kama tunavyoona katika kisa cha Lawi.

Kati ya wana wa Yakobo, Lawi alikuwa mmoja wa watu katili zaidi na walipiza kisasi, mmoja wa wale wawili wenye hatia zaidi katika mauaji ya hila ya Washekemu. Sifa za Lawi, zilizoonyeshwa katika wazao wake, ziliwaitea amri kutoka kwa Mungu, "Nitawagawanya katika Yakobo, na kuwatawanya katika Israeli." Mwanzo 49:7. **Lakini toba ilileta matengenezo; na kwa uaminifu wao kwa Mungu kati ya ukengeufu wa makabila mengine, laana iligeuzwa kuwa ishara ya heshima ya juu zaidi.** *Education uk. 148.3*

Kama vile Bwana hakukusudia Ibrahimu amtoe mwanawe mwenyewe dhabihu bali kumweka wakfu, vivyo hivyo haikuwa nia ya Bwana au tabia yake kuuu wanawake na watoto. Lakini kwa vile Sauli na Waamaleki walikuwa wamekataa kujitiisha Kwake na kumchagua Shetani kuwa kiongozi wao, Mungu alichukua tabia ya mwamuzi aliyeachana na sifa za kupendeza za baba. Kwa huzuni aliuficha uso Wake huku vichwa vya watoto vikiwa vimevunjwa-vunjwa ukutani. Kukata tamaa kwa Sauli kushikilia taji yake kulimsukuma kwenye vitendo hivi vikali vya kuuu watoto. Hata hivyo matendo haya yalikuwa tu matendo ya Waamaleki yakiwarudia kwa kuwa walikuwa wamefanya mambo yale yale kwa wengine katika historia yao.

Waamaleki walikuwa watu wa kutangatanga wakikaa jangwani upande wa kusini wa Palestina, kati ya nchi hiyo na Misri. Kama makabila mengi jirani, walikuwa waabudu sanamu, na maadui wakubwa wa Israeli. Mara tu baada ya kutoka, waliwashambulia Waisraeli katika jangwa la Refidimu, lakini wakashindwa na Yoshua. Waamaleki hawakuwa miongoni mwa mataifa ambayo nchi zao zilipewa Israeli, wala hawakupata madhara yoyote kutoka kwao. Shambulio hili, kwa hivyo, halikuchochewa kabisa. **Pia ulikuwa wa woga na ukatili zaidi; adui, bila kuthubutu kuhatarisha kukutana waziwazi na Waebraania, alikuwa amewashambulia na kuwaua wale ambao kutokana na unyonge**

na uchovu walikuwa wameanguka nyuma ya mwili wa mwenyeji. {*Signs of the Times, Agosti 24, 1882 aya. 3*}

Bwana hapendi yeyote apotee bali wote wafikie toba. Ellen White anaelezea mchakato wa hukumu ya Mungu.

Bwana hafurahii kisasi, ingawa huwahukumu waasi wa sheria yake. Analazimika kufanya hivi, ili kuwahifadhi wakazi wa dunia kutokana na upotovu na uharibifu kabisa. Ili kuwaokoa wengine, ni lazima awakatilie mbali wale ambao wamekuwa wagumu katika dhambi. Nabii Isaya asema hivi: **“BWANA atasimama kama katika mlima Perasimu, ataghadhibika kama katika bonde la Gibeoni, ili afanye kazi yake, kazi yake ya ajabu, na kulitimiza tendo lake, tendo lake la ajabu. Kazi ya ghadhabu na uharibifu kwa hakika ni kazi ya ajabu, isiyopendeza kwa Yeye asiye na kikomo katika upendo.** {*Signs of the Times, Agosti 24, 1882 aya. 15*}

Hapa kuna ushahidi zaidi kuonyesha asili ya hukumu. Ellen White ananukuu Isaya 28:21 ikionyesha kwamba kazi hii kuhusu Waamaleki ilikuwa kazi ya ajabu. Maneno mawili ya ajabu katika kifungu hiki yanaonyesha kugeuka kando na kuwa mgeni. Tazama kitabu changu cha *God’s Strange Act* kwa maelezo zaidi juu ya hili. Hoja hapa ni kwamba Mungu alilazimika kuwatoa Waamaleki. Aligeuka kando na kuruhusu ghadhabu ya Sauli iwapate.

Dokezo lingine la kuonyesha kwamba matendo haya yanahusiana na kutembelewa kwa dhambi na dhambi inapatikana katika 1 Samweli 15:2

BWANA wa majeshi asema hivi, **Nakumbuka [H6485]** mambo ambayo Amaleki waliwatendea Israeli, jinsi walivyomvizia njiani, hapo walipokwea kutoka Misri. 1 Samweli 15:2

Neno kumbuka ni neno lile lile linalopatikana katika Kutoka 20:5 kwa kutembelea. Kwa hivyo Bwana anatembelea au kukumbuka kile ambacho Amaleki walifanya. Je, amri ya pili inatuambia nini ni mchakato wa kutembelewa?

...nautazama [H6485] maovu ya baba juu ya wana, hata kizazi cha tatu na cha nne cha wanichukiao; Kutoka 20:

Hivyo tuna muunganisho wa moja kwa moja unaotonyesha kwamba Mungu anaadhibu dhambi kwa dhambi. Anaruhusu matokeo ya dhambi kuleta adhabu juu yao. Sauli alikuwa tayari ameamua kufanya hivyo mwenyewe. Katika azimio hili Bwana angemjaribu Sauli ili kuona kama angetii kikamilifu wakati Bwana alipoongeza amri yake kwa kile Sauli alichokuwa amekusudia.

Alipoamriwa awaangamize Waamaleki, Sauli hakusita hata kidogo. **Kwa mamlaka yake mwenyewe iliongezwa amri ya nabii**, na katika mwito wa kupigana wanaume wa Israeli walimiminika kwenye bendera yake. *{Signs of the Times, Agosti 31, 1882 aya. 2}*

Hadi wakati huu, Sauli alikuwa amepata njia ya kuepuka kufanya kikamilifu kile ambacho Bwana alikuwa amemwamuru kufanya. Akijua kwamba Sauli alikuwa amekusudia kuchukua hatua hiyo dhidi ya Waamaleki, Bwana anamtolea ujumbe unaompa ufahamu kwamba ana mamlaka ya kinabii inayomtegemeza katika yale aliyokuwa akipanga kufanya. Kama vile Mfalme Sulemani alivyosema, “Nileteeni upanga, mkate mtoto katikati, nipate kujua yaliyo mioyoni mwenu” ndivyo Bwana atoe upanga juu ya Waamaleki ili apate kujua yaliyo moyoni mwa Sauli.

Katika akili ya Sauli ya ubinafsi na yenye giza, kama angeweza kwa namna fulani kukamilisha kazi - hata ya mpango wake mwenyewe, kulikuwa na matumaini kwamba Sauli angeweza kufika mahali pa toba katika siku zijazo. Lilikuwa jaribu la mwisho la Sauli.

Ushindi huu ulikuwa wa kustaajibisha sana ambao Sauli alikuwa amewahi kuupata, na ulitumika kuwasha upya kiburi cha moyo ambacho kilikuwa hatari yake kuu. **Amri ya kimungu ya kuwatoa Waamaleki kwenye uharibifu kabisa ilitekelezwa kwa sehemu.** Akiwa na tamaa ya kuzidisha heshima ya kurudi kwake kwa ushindi kwa kuwapo kwa mateka wa kifalme, **Sauli alijitosa kumwacha Agagi, mfalme mkali na mpenda vita wa Amaleki. Tendo hili halikuwa bila ushawishi kwa watu. Wao pia waliona**

kwamba wangeweza kujitosa kwa usalama kwa kiasi fulani kutoka kwa maelekezo ya Bwana yaliyo wazi. Kwa hiyo wakajiwekea kwa uchoyo walio bora kabisa katika kondoo, ng'ombe, na wanyama wa kubebea mizigo, wakiharibu tu kile kilichokuwa kibaya na takataka. Hapa Sauli alikabili jaribu la mwisho. Kupuuza kwake kwa kimbele mapenzi ya Mungu, kuonyesha azimio lake la kutawala akiwa mfalme huru, kulithibitisha kwamba hangeweza kukabidhiwa mamlaka ya kifalme akiwa makamu wa Bwana. *{Signs of the Times, Agosti 31, 1882 aya. 3-5}*

Jinsi Mungu anavyofika chini sana kuwaokoa wanadamu. Waamaleki walikuwa wamejaza kikombe cha uovu wao na adhabu yao ilikuwa hakika. Sauli chini ya uvuvio wa Shetani alikuwa ameazimia kuwaua katika hali yake ya kutojiamini na wivu. Ikiwa tu angeweza kuchukua hatua zake kwa hisia ya kutimiza amri kutoka mbinguni basi kulikuwa na nafasi ya kupata toba na kuishi. Jinsi Samweli aliomba kwa ajili ya Sauli. Alimpenda sana na alimlilia Sauli usiku kucha katika maombi akimwomba.

Wakati kiburi na shangwe vilitawala katika kambi ya Sauli, kulikuwa na uchungu mwingi katika nyumba ya Samweli. Kupendezwa kwake sana kwa ajili ya ustawi wa Israeli hakukuwa kumepungua. **Bado alimpenda shujaa ambaye mikono yake mwenyewe ilimtia mafuta kuwa mfalme. Ilikuwa ni maombi yake ya dhati kwamba Sauli apate kuwa mtawala mwenye hekima na ufanisi.** Ilipofunuliwa kwamba Sauli alikuwa amekataliwa hatimaye, Samweli katika dhiki yake “alimlilia Bwana usiku kucha,” akiomba kubadilishwa kwa hukumu hiyo. Akiwa na uchungu moyoni alianza asubuhi iliyofuata kukutana na mfalme aliyekosea. *{Signs of the Times, Agosti 31, 1882 aya. 6}*

12. Mgongano na Samwel

Samweli akamwendea Sauli, naye Sauli akamwambia, Ubarikiwe na Bwana; (14) Samweli akasema, Maana yake nini basi hii kelele ya kondoo masikioni mwangu, na mlio wa ng'ombe niusikiao? 1 Samweli 15:13-1

Sauli anatafuta kihalalisha matendo yake na analaumu makosa hayo kwa watu. Ubadilishanaji unazidi.

Kwa maana kuasi ni kama dhambi ya uchawi, na ukaidi ni kama uovu na kuabudu sanamu. Kwa kuwa umelikataa neno la BWANA, yeye naye amekukataa wewe usiwe mfalme. (24) Sauli akamwambia Samweli, Nimefanya dhambi; kwa maana nimeihalifu amri ya Bwana, na maneno yako; (25) Basi sasa, nakuomba, unisamehe dhambi yangu, urudi pamoja nami, ili nimwabudu BWANA. (26) Samweli akamwambia Sauli, Sitarudi pamoja nawe, kwa maana umelikataa neno la Bwana, naye Bwana amekukataa wewe usiwe mfalme juu ya Israeli. 1 Samweli 15:23-26

Ellen White anatoa maoni yafuatayo.

Mfalme aliposikia hukumu hii ya kutisha, alilia, “Nimekosa; Sauli alijawa na woga kwa kulaaniwa na nabii huyo, lakini hata sasa hakuwa na hisia ya kweli ya ukubwa wa kosa lake. **Bado aliendelea kuwatupia lawama watu, akitangaza kwamba alikuwa ametenda dhambi kwa kuwaogopa.** {*Signs of the Times, Agosti 31, 1882 aya. 12*}

Samweli alikuwa amekusudia kuondoka wakati huu lakini Sauli anamsihi abaki na kumheshimu. Anachofikiria ni kiti chake cha enzi na kukilinda.

Hata sasa Sauli anaogopa fedheha ya kibinafsi tu na kupoteza ufalme wake. Anasikitishwa zaidi na kutengwa kwa Samweli kuliko kukasirika kwa Mungu. Alimsihi Samweli amsamehe makosa yake,

kana kwamba nabii huyo alikuwa na mamlaka ya kutengua hukumu ya Mungu dhidi yake. Alijua kwamba watu walikuwa na imani zaidi na Samweli kuliko nafsi yake. **Mfalme mwingine angepakwa mafuta mara moja kwa amri ya kimungu, alihisi kwamba kesi yake mwenyewe haikuwa na tumaini. Iwapo Samweli angemkashifu na kumwacha, aliogopa uasi wa mara moja kati ya watu.** Hatua ya mwisho, Sauli alimsihi nabii huyo amheshimu mbele ya wazee na watu kwa kuungana naye hadharani katika ibada ya Mungu. Samweli alibaki, lakini kama shahidi wa kimya wa ibada. Bila unyenyekevu au toba, ibada ya Sauli haikuweza kukubaliwa na Bwana. *{Signs of the Times, Agosti 31, 1882 aya. 16-17}*

Kwa mwongozo wa kimungu Samweli alikubali ombi la mfalme, kwamba nafasi yoyote isipewe kwa ajili ya uasi. Lakini alibaki tu kama shahidi wa kimya wa ibada. *Patriarchs and Prophets uk. 632.2*

13. Kifo cha Agag

Sasa tunafikia hatua muhimu ya kifo cha Agagi. Israeli wote walijua kwamba Sauli alikuwa amefanya jambo baya na hakumtii Bwana kabisa. Watu waliona hatia ya kuchukua baadhi ya kondoo na ng'ombe.

Kitendo cha haki, kikali na cha kutisha, kilikuwa bado hakijafanywa. Samweli lazima athibitise heshima ya Mungu hdharani, na kukemea mwendo wa Sauli. *Patriarchs and Prophets uk. 632*

Uelewa wa mwanadamu wa haki na upatanisho ni kifo. Kama Agagi angebaki hai basi hatia ya kutofuata amri ingetanda juu ya Israeli. Samweli hakupanga kubaki kwenye tukio hili bali aliagizwa na Bwana abaki hapo. Je, Mungu angewarudishaje Israeli mahali ambapo wangeweza kuanza njia ya toba

kumrudia Mungu? Walijua ni makosa kwao kuchagua mfalme. Isipokuwa upatanisho ungefanywa kulingana na hisia zao za haki hawangekuwa na tumaini la kupata toba ya kweli. Usiku uliopita Samweli alipokuwa peke yake na Mungu aliomba kwa machozi kwa ajili ya Sauli na Israeli. Sasa alikuwa amezungukwa na uasi. Kazi yote aliyokuwa amewekeza katika shule ya manabii na kuwafundisha ukweli ilionekana katika usawa.

Kama Musa, aliposhuka kutoka mlimani na kuona ibada ya sanamu ya watu, alichochea kutenda katika bidii kwa ajili ya Mungu. Musa alikuwa amewasihi watu na ili heshima ya Mungu ithibitishwe ilibidi amri itoke kwenda kuwaua waasi. Ilikuwa ni njia pekee ya watu kuwa na hisia kwamba haki imetendeka kama walivyoiona.

Hakuna amri ya moja kwa moja iliyoandikwa kwa Samweli kumuua Agagi. Lakini Samweli anajua kwamba mwanamume huyo anawakilisha dharau kwa Yehova na kuanguka kabisa kwa Sauli akiwa Mfalme. Samweli amekesha usiku kucha na je, inawezekana kwamba jinsi Agagi alivyouawa yaakisi yale majeraha makubwa ambayo Israeli walikuwa wamemletea ambayo hatimaye yanaonekana kwa kuchanganyikiwa?

Samweli akasema, Kama vile upanga wako umewakosesha wanawake watoto, ndivyo mama yako atakosa watoto kati ya wanawake. Naye Samweli akamkata Agagi vipande-vipande mbele za Bwana huko Gilgali. 1 Samweli 15:33

Painia mmoja wa Kiadventista alitoa maoni yafuatayo juu ya tukio hili.

Samweli alikuwa nabii mzuri kutoka kwa mtoto mdogo; lakini akamkata Agagi vipande-vipande mbele za Bwana huko Gilgali. **Inaonekana kwamba Samweli lazima alianguka kwa huzuni**, na kuwa mgumu sana hadi kuuu mbele za Bwana huko Gilgali! *Stephen Pierce, Review and Herald Oktoba 28, 1862*

Ingawa nadhani tathmini hiyo ni kali katika muktadha, kumkata mtu huyu vipande vipande kunapendekeza bidii na kufadhaika kunakowezekana. Sauli alitaka Samweli amheshimu katika sherehe yake ya ushindi. Samweli aliharibu mazingira ya karamu kwa vipande vya Agagi kwenye sakafu ya chumba cha

karamu. Kifo cha Agagi kilitoa maana ya haki ambayo Israeli wangeweza kuelewa. Ilileta upatanisho katika akili zao hata Fineasi alipoleta upatanisho katika kuuawa kwa Zimri na Kosbi.

Finehasi, mwana wa Eleazari, mwana wa Haruni kuhani, amegeza hasira yangu juu ya wana wa Israeli, **alipokuwa na wivu kwa ajili yangu kati yao, hata nisiwaangamize wana wa Israeli katika wivu wangu.** (12) Kwa hiyo sema, Tazama, nampa yeye agano langu la amani; (13) Naye atakuwa nalo, na uzao wake baada yake, agano la ukuhani wa milele; **kwa sababu alikuwa na wivu kwa ajili ya Mungu wake, na kufanya upatanisho kwa ajili ya wana wa Israeli.** Hesabu 25:11-13

Tunaona hapa kwamba Finehasi alikuwa na bidii kwa ajili ya Mungu. Hili ni neno la mzizi sawa na linalopatikana katika Kutoka 20:5. Finehasi alitenda katika uelewaji wake wa haki. Ijapokuwa ufahamu wake wa haki ulikuwa haki bandia ya Shetani, ilikuwa ni njia pekee inayowezekana kwa watu kuwa na hisia ya haki na upatanisho. Ndivyo ilivyokuwa kwa viongozi waliouawa katika uasi huo.

Matendo yao maovu yalifanya yale kwa Israeli ambayo sihiri zote za Balaamu hazingeweza kufanya - ziliwatenganisha na Mungu. Kwa hukumu zilizokuja kwa haraka watu waliamshwa na kuona ukubwa wa dhambi yao. Tauni mbaya ilizuka katika kambi hiyo, ambayo makumi ya maelfu walianguka mawindo haraka. Mungu aliamuru kwamba viongozi katika ukengeufu huu wauawe na mahakimu. Agizo hili lilitiliwa mara moja. Wahalifu hao waliuawa, kisha miili yao ikatundikwa machoni pa Israeli wote ili kusanyiko, likiwaona viongozi wakitendewa vikali sana, wapate hisia ya kina ya chukizo la Mungu kwa dhambi yao na hofu ya hasira Yake dhidi yao. Wote waliona kwamba adhabu hiyo ilikuwa ya haki, na watu wakaharakisha kwenda kwenye hema, na kwa machozi na fedheha kuu wakaungama dhambi yao. *Patriarchs and Prophets* uk. 455.1-2

Watu walipoona kifo cha viongozi wa uasi kila mtu alihisi kuwa adhabu hii ni ya haki. Hii ni haki kama walivyoielewa. Kila dhambi lazima ikabiliane na adhabu

yake Shetani. Tena hii ilikuwa kesi ya kuabudu sanamu na Bwana alifuata hatua za Kutoka 20:5. Aliwapatiliza maovu yao.

Kwa nuru hii Agagi ilibidi atolewe dhabihu kwa maoni ya mwanadamu ya haki. Kama vile Finehasi alivyofanya upatanisho kwa ajili ya Israeli katika kifo cha Zimri na Kosbi vivyo hivyo Samweli alifanya upatanisho kwa ajili ya Israeli katika kifo cha Agagi. Huu ni upatanisho jinsi ubinadamu unavyoelewa ili tuone haki inatendeka kisha tuamini kwamba Mungu anaweza kutukubali. Sadaka hizi zote za watu hutolewa kwenye madhabahu ya shaba. Ni mchanganyiko wa rehema ya Mungu na haki ya Shetani. Ndiyo njia pekee ya kufungua mlango wa mioyo yetu ili tuweze kuingia kwa imani ndani ya Patakatifu penye dhahabu na fedha pekee.

14. Majeraha ya Samweli Yafichuka

Ingekuwa rahisi kiasi gani kwa Agagi kufa tu katika seli yake kutokana na kiharusi kilichosababishwa na hofu au ugonjwa fulani. Kulikuwa na maelfu ya njia nyingine za mtu huyu kufa kutokana na sababu za asili kutokana na ukosefu wa ulinzi, lakini kama vile Yesu alipaswa kuhifadhiwa ili kukabiliana na kifo cha msalaba, hivyo Agagi alipaswa kuhifadhiwa ili kukabiliana na kuuawa kwa upanga. Haki ilibidi ionekane ili watu watekelezwe. Utoshelevu ulipaswa kufanywa ili mlango wa rehema uweze kufunguliwa. Pia ilikuwa lazima Samweli ajue mbegu iliyopandwa ndani yake alipokuwa amejeruhiwa sana. Hili ni somo kwetu sote kupima kwa makini. Je, kuna majeraha makubwa tumeyapata kutoka kwa wengine ambayo hatujasamehe na kumwomba Bwana aponye? Wataonekana tena katika siku zijazo. Tuombe sasa dhambi zilizofichwa zitambulike na kuachwa ili tusitumike kuwa wenye dhambi kuadhibu dhambi.

Ushahidi mwingine kwamba Samweli alikuwa akitenda dhambi alipomuua Agagi ni hofu ya kifo iliyomjia baada ya kuua.

BWANA akamwambia Samweli, Hata lini utamlilia Sauli, ikiwa mimi nimemkataa asimiliki Israeli? Ijaze pembe yako mafuta, kisha uende, nami nitakutuma kwa Yese, Mbethlehemu; kwa maana

nimejipatia mfalme miongoni mwa wanawe. **Samweli akasema, Niendeje? Sauli akisikia, ataniua....** 1 Samweli 16:1-2

Hiki ndicho kilichompata Eliya baada ya kuwaua manabii wa Baali.

Ndipo Yezebeli akatuma mjumbe kwa Eliya, kusema, Miungu na wanitende vivyo na kuzidi, nisipoifanya maisha yako kuwa kama maisha ya mmoja wao kesho wakati huu. (3) **Naye alipoona hayo, akainuka, akaenda kuokoa maisha yake,** akafika Beer-sheba, ulio wa Yuda, akamwacha mtumishi wake huko. 1 Wafalme 19:2-3

Samweli hakuwahi kuonyesha hofu yoyote kwa Sauli kabla ya kumuua Agagi. Hofu ya kuuawa ilikuja tu baada ya kuuu. Ikiwa kitendo chake kilikuwa kitendo cha haki asingekuwa na hofu hii. Madhara hayakuishia hapa. Samweli alipoenda nyumbani kwa Yese ili kumtia mafuta mfalme aliyefuata, hakuona mtu anayefaa.

Ikawa, walipofika, akamtazama Eliabu, akasema, Hakika masihi wa BWANA yuko mbele yake. (7) Lakini BWANA akamwambia Samweli, Usimtazame uso wake, wala urefu wa kimo chake; **kwa sababu mimi nimemkataa; maana mwanadamu huitazama sura ya nje, bali BWANA huutazama moyo.** 1 Samweli 16:6-7

Kuna kiwango cha kuchanganyikiwa katika utambuzi wa Samweli wa mtu sahihi ni nani. Kitu fulani kimepofusha utambuzi wake kwa sababu Mungu alimwambia kwamba mwanadamu anatazama sura ya nje na ni Samweli ndiye aliyemchagua Eliabu akitazama macho ya mwanadamu. Haikuwa hivi wakati Samweli alipoitwa kumtia mafuta Sauli. Mungu aliweza kuwasiliana naye moja kwa moja.

Basi BWANA alikuwa amemwambia Samweli masikioni mwake, siku moja kabla Sauli hajaja, akisema, (16) Kesho **wakati kama huu nitakuletea mtu kutoka katika nchi ya Benyamini,** nawe umtie mafuta awe akida juu ya watu wangu Israeli., ili apate kuwaokoa watu wangu na mikono ya Wafilisti; (17) Naye **Samweli alipomwona Sauli, BWANA akamwambia, Huyu ndiye mtu**

niliyekuambia habari zake! huyu atatawala juu ya watu wangu.

1 Samweli 9:15-17

Ni kweli kwamba Bwana alimwambia Samweli kwamba Daudi ndiye alipomwona Samweli, lakini mchakato huo ulileta roho ya kuchanganyikiwa kwa upande wa Samweli ambayo haikutokea hapo awali. Katika hali hii Roho wa Unabii anatumia hadithi hii kama mfano ambao hatupaswi kufuata.

Lakini ni nani anayeweza kuchagua kutoka kwa familia ya watoto wale ambao wataweka juu yake madaraka ya maana zaidi? Ni mara ngapi hukumu ya kibinadamu hapa imethibitika kuwa yenye makosa! **Kumbuka kisa cha Samweli** alipotumwa kutiwa mafuta kutoka kwa wana wa Yese ili awe mfalme juu ya Israeli. Vijana saba wenye sura nzuri walipita mbele yake. **Alipomtazama yule wa kwanza, katika sura za kupendeza, katika umbo lililostawi vizuri, na katika kuzaa kifalme, nabii alipaza sauti, "Hakika mpakwa mafuta wa Bwana yu mbele zake.** Lakini Mungu akasema, Usimtazame uso wake, wala urefu wa kimo chake, kwa maana mimi nimemkataa; kwa maana Bwana haangalii kama mwanadamu atazamavyo; " Kwa hiyo kati ya hao saba wote ushuhuda ulikuwa, "Bwana hakuwachagua hawa." *Education uk. 265-266*

Eliabu hakumcha Bwana. Iwapo angeitwa kwenye kiti cha enzi, angekuwa mtawala mwenye kiburi, mtawala mkali. *Patriarchs and Prophets uk. 640*

Mambo haya mawili yanaonyesha kwamba Samweli alikuwa akiteseka kutokana na madhara ya kuua mtu mwingine. Bwana alimwagiza Samweli abaki kwenye sherehe ya Sauli ili kwamba Samweli aweze kugundua jeraha lililobaki ndani yake. Bwana alikuwa akifunua tabia ya Samweli kwake wakati huo huo akimruhusu Agagi kupokea matokeo ya uchaguzi wake na kuruhusu Israeli kuwa na imani kwamba upatanisho na haki vilitekelezwa. Baba yetu wa mbinguni ana hekima kama nini! Jinsi Anavyotaka kwa bidii kufikia mioyo ya watu na kuwafunulia takataka iliyobaki katika nafsi zao.

Jinsi ya ajabu kumjua Baba yetu wa mbinguni hatuhukumu kwa ajili ya udhaifu na makosa yetu. Anapanga matukio ili kuleta tabia zetu ili kusababisha dhambi kuongezeka. Samweli alipodhihirisha bidii yake, alipata wakati wa kutafakari juu ya kile alichokifanya na kusali kuhusu jeraha lolote lililobaki moyoni mwake.

Samweli alikuwa mtu wa ajabu wa Mungu ambaye amemtumikia Bwana kwa uaminifu maisha yake yote. Bwana alimjaribu ili kusafisha takataka iliyobaki katika nafsi yake na kumwanda kwa ajili ya mbinguni.

15. Hitimisho

Kuna mambo mengine kadhaa ambayo yanaweza kutolewa lakini ninaamini kwamba mfululizo wa mambo wazi umeanzishwa ili kuonyesha kwamba ni mfumo wa haki ulioongozwa na roho ya kishetani ambao mwanadamu ameusia akilini mwake ambao uliwaongoza wanadamu kwenye hitaji la upatanisho wa dhabihu. Mungu kamwe hakutamani dhabihu.

Maana sikusema na baba zenu, wala sikuwaamuru, siku ile nilipowatoa katika nchi ya Misri, katika habari za sadaka za kuteketezwa au dhabihu; Yeremia 7:22

Tukumbuke kwamba Baba yetu amewekwa mahali ambapo kwa sisi kuamini kwamba upatanisho unaweza kufanywa, dhabihu inapaswa kutokea. Kufikiri kwamba Mungu alikuwa tayari kumtoa Mwanawe kwa dhana yetu ya haki ili tupate rehema yake! Ni upendo usio na ufahamu.

Mungu hawau watoto wadogo. Haijawahi kuwa nia yake. Wakati wanadamu wanachagua kumkataa na kumwabudu mungu mwingine yeyote wa uumbaji wa Shetani, basi rehema hatimaye lazima ikunje mbawa zake na Bwana lazima aruhusu mfumo wa haki wa Shetani uridhike ili mwanadamu afungue tena mlango wa rehema. Wanadamu wanapomchukia Mungu basi hupenda kifo na mtazamo mbovu wa mwanadamu wa haki lazima ujumuishe kifo.

Nilionyeshwa kwamba hukumu za Mungu hazingetoka moja kwa moja kutoka kwa Bwana juu yao, lakini kwa njia hii: Wanajiweka

nje ya ulinzi Wake. Yeye huonya, kusahihisha, kukaripia, na kuonyesha njia pekee ya usalama; basi ikiwa wale ambao wamekuwa walengwa wa uangalizi Wake maalum watafuata mkondo wao wenyewe bila ya Roho wa Mungu, baada ya maonyo ya mara kwa mara, ikiwa watachagua njia yao wenyewe, basi Yeye hawatumii malaika Wake kuzuia mashambulizi ya Shetani yaliyoamuliwa juu yao. 14 *Manuscript Release* Uk. 3

Shambulio kuu zaidi ambalo Shetani amewahi kutufanyia ni mfumo wake wa haki bandia. Yesu alikuja ili kufunua ukweli kumhusu Mungu ili tuweze kuelewa ukweli kuhusu haki ya Mungu.

Katika kutazama utakatifu na utukufu wa Mungu wa ulimwengu, [kutoka kwa mtazamo wa mwanadamu] tunaogopa; kwa maana tunajua kwamba haki yake haitamruhusu kuwaondolea hatia. **Lakini hatuhitaji kubaki katika hofu; kwa maana Kristo alikuja ulimwenguni kudhihirisha tabia ya Mungu, ili kutuonyesha wazi upendo wake wa baba kwa watoto wake waliofanywa kuwa wana.** Hatupaswi kukadiria tabia ya Mungu kwa kazi za ajabu za asili pekee, bali kwa maisha sahili, ya kupendeza ya Yesu, ambaye alimdhihirisha Yehova kuwa mwenye rehema zaidi, mwenye huruma zaidi, mwororo zaidi, kuliko wazazi wetu wa duniani. **Yesu alimwonyesha Baba kama mtu ambaye tunaweza kumpa tumaini letu na kuwasilisha mahitaji yetu. Tunapokuwa katika hofu ya Mungu, na kulemewa na mawazo ya utukufu na ukuu wake, Baba anatuelekeza kwa Kristo kama mwakilishi wake. Kile unachokiona kinafunuliwa katika Yesu cha upole, huruma, na upendo, ndicho kielelezo cha sifa za Baba.** Msalaba wa Kalvari unamfunulia mwanadamu upendo wa Mungu. Kristo anawakilisha Mwenye Enzi Kuu ya ulimwengu wote mzima kuwa Mungu wa upendo. Kwa kinywa cha nabii alisema, “Nimekupenda kwa upendo wa milele; kwa hiyo nimekuvuta kwa fadhili. {YI Septemba 22, 1892, kifungu. 2}

Baba yetu huwaonyesha huruma wale wanaomkaribia katika Kristo. Hakuna hukumu kwa wale wanaomwona Baba kupitia maisha ya kidunia ya Kristo. Wale ambao hawatazami kupitia Kristo watamwona Mungu kuwa mwenye wivu na kuadhibu. Watamwona Mungu kama wao. Mungu atasimamia kwamba chaguo zile zile Shetani, na wale waliomfuata wamefanya na kuamini, zitakuwa ni mambo yale yale yanayowahukumu mwishowe. Kupitia ibada ya sanamu ya Shetani ya wazo lake mwenyewe, Mungu atachukua tabia ya hakimu anayejitenga na sifa za kupendeza za baba, na Shetani atatimiza haki aliyodai.

Shetani atahukumiwa kwa wazo lake mwenyewe la haki. Ilikuwa ni ombi lake kwamba kila hambi ipatie adhabu yake. Ikiwa Mungu aliondoa adhabu, alisema, Yeye hakuwa Mungu wa ukweli au haki. Shetani atakutana na hukumu ambayo alisema Mungu anapaswa kutekeleza. 12 *Manuscript Release* uk. 413.1

Haki ya Asili na Upatanisho

Katika maisha ya Sauli na Agagi

Kuchinjwa kwa Waamaleki kutia ndani wanawake na watoto ni mojawapo ya hadithi ngumu sana kueleza katika Biblia. Kwa nini hili liliamriwa kwa jina la Mungu?

Je, hadithi hii inawezaje kueleweka katika mwanga wa msalaba?

Siri ya msalaba inaeleza mafumbo mengine yote. Katika nuru inayotiririka kutoka Kalvari, sifa za Mungu zilizotujaza hofu na kicho zinaonekana nzuri na za kuvutia. Rehema, upole, na upendo wa wazazi huonekana kuunganishwa na utakatifu, haki, na nguvu. Tunapoutazama ukuu wa kiti Chake cha enzi, kilicho juu na kilichoinuliwa, tunaona tabia yake katika udhihirisho wake wa neema, na kuelewa, kuliko wakati mwingine wowote, umaana wa cheo hicho cha kupendeza, "Baba yetu." {GC 652.1}

Shetani alianzisha mfumo wa haki bandia ambao uliathiri ulimwengu wote mzima. Hitaji la adhabu kwa ajili ya uvunjaji wa sheria likawa karibu ulimwenguni pote. Je, inawezekanaje kwa haki ya Shetani kukutana na rehema ya Mungu kwa njia ya maana inayofungua moyo wa mwanadamu kwa Mungu?

Maajabu ya msalaba yanaeleza haya yote na mengine. Soma na ugundue ukweli wa swali hili na uweke huru kutokana na imani ya kutisha kwamba Mungu wa Yesu Kristo huwaangamiza moja kwa moja watoto wachanga.